

Pbàrɔmà

tò Pòlò andí bhàrɔwà

Yàrí bhàrɔwà ò ì nòtù ádrɛ̀drɔ̀ dhu tɛ́ dhu

Yàrí bhàrɔwà nandí ní Pòlò, Yèsù Krístò bhà uvitatáale. Kándí ka Kòritò tó kigò ð ndí ndí'í, Ákaya tó pɔ̀bíri ð rórò, mbèmbè imbò kumì dóná àrùbhù nà ato ɛ̀dà Yèsù ka kúgù dhu-dzidò rórò. Rómà tó kigò ní'í inzà kàpè àrà àhù ònà angyi kigò (15.22-24).

Ndí kigò ð p̀bàkrístò nóongóná 'undu dhèdherè idza ð (16.5,10-11,14-15). Ní Pòlò andí yàrí bhàrɔwà kóró ì p̀bàkrístò tò. Ka kírè nga Pèndèkotè-idhò ð ì nùgèrè 'à'ù Yèsù P̀bàyàhúdí r̀ngbe ndí kànfsá Romà, ndrìrò ngàtsi ní yà Pòlò ɛ̀tí ɔ̀vɔ̀ya P̀bàrɔmà 16 ð ale nzínzì ð atdídhená ale r̀ngbe ndí ka.

Wemberè tɛ́ Yèsù na'ù Romà tó kigò ð ale nzínzì ð, ábhò ale ní'í P̀bàyàhúdí. P̀bètù, Pòlò rí p̀bìndà bhàrɔwà àndí rò, ndí Yèsù ná'ù ìnzì ní p̀bàyàhúdí-bvɛ̀ dóná.

Kándí yàrí bhàrɔwà ìbhù dhu-okú dò rò: (1) Kàgàwà arí kóró ale yà Yèsù Krístò ná'ù nígù ní kàbhà ádr̀ngbànga tó ɔ̀bí tó Ídzì M̀k̀r̀r̀r̀ nùdhè ndí ndí dhu (1.16-17), (2) Romà tó kigò ð ndí ndàrà ní p̀bìndà abhi nóvò ndí ndí kigò ð bhà tò dhu (15.22-29), (3) ndrìrò, Spàniyà tó p̀bíri ð ndí ndàrà ní p̀bìndà abhi tó kà rí m̀d̀z̀nà ònzi abádhí-tò dhu (15.24).

Bhàrɔwà-nyitè ka kóhù tɛ́ dhu

- Bhàrɔwà-dòkpa (1.1-17).
- Kàgàwà arí ìndrù òzè obhónángatáale tɛ́ a'uta-otù ð dhu (1.18-4.25).
- Kàgàwà bhà Ìlìl-Àlafí ǹwɛ̀w wà m̀k̀r̀r̀r̀ p̀bìndà ìpírɔ̀nga-ayí, yà nzénga ì'í ɔ̀bí nà kà-dò ní ɔ̀fò ð rò. Ndrìrò, m̀k̀r̀r̀r̀ m̀ r̀d̀d̀ èòkò m̀r̀ngà ð Kàgàwà m̀nà Yèsù Krístò ndí ndá'ù dhu-otù-ð, kà r̀d̀d̀ è'í ìpírɔ̀nga-ɔ̀wétá nà (5-8).
- Kàgàwà udhe ndí ndonzi tɛ́ p̀bìndà ale P̀bàisràyélí tò, ndrìrò ìnzì ní P̀bàyàhúdí tò dhu (9-11).
- Kàgàwà bhà ale àkànà 'ònzì ìnzì ì ì ìngyè rò dhu (12-15).
- Bhàrɔwà ríku dóná rò ovita (16).

Pòlò rí Romà tó kigò ð p̀bàkrístò nóvì dhu

(Tit 1.1-4)

1 ¹ Ima Pòlò, Yèsù Krístò bhà ìnc-akpà ní ndí yàrí bhàrɔwà ma m̀ndí. Kàgàwà ànzì ma mí'í Yèsù bhà uvitatáale tɛ́, ndàdè m̀p̀ì ndíní ma m̀ncò tɛ́ p̀bìndà Ídzì M̀k̀r̀r̀r̀ ìndrù tò.

² Ndí Ídzì M̀k̀r̀r̀r̀ tó l̀k̀k̀ k̀k̀d̀ angyangyì p̀bìndà p̀bànábì-otù ð Ìlìl-Àndítá ð^a. ³ Ndí M̀k̀r̀r̀r̀ r̀tè dóná ale ní kà t'Ídhùnà, yà ádr̀ngbà kamà D̀wudì-dhù nzínzì ð ka k̀g̀g̀ ìndrù tó ɔ̀fò ð ale. ⁴ Ndrìrò, Ìlìl-Àlafí ǹtè ka ádr̀ngbànga tó ɔ̀bí nyé nà Kàgàwà t'Ídhùnà tɛ́, yà k̀ng̀bè ndí ɔ̀vè-bvè rò dhu-otù ð. Ndí kà t'Ídhùnà ní àlè tó Ádr̀ngbàle Yèsù Krístò.

⁵ Ndí Krístò-otù ð, m̀ m̀bà Kàgàwà bhà ìdzìnga mí'í uvitatáale tɛ́, ndíní m̀ m̀abhè tɛ́ k̀v̀d̀ kilè, yà m̀ mí kóró p̀bíri ð ale ɛ̀ndà rà'ù ka, r̀d̀d̀ k̀f̀f̀ dhu-otù ð. ⁶ Nyí m̀ átò, nyí ní ì ale nzínzì ð ale, yà Kàgàwà únzì nyí ndíní nyí nyí'í tɛ́ Yèsù Krístò bhà ale tɛ́ rò.

⁷ Ma m̀ndí dhu f̀k̀k̀ kóró yà atdíð Kàgàwà ózè nyí, nyádè è'í Romà tó kigò ð rò. K̀nzì nyí nyí'í p̀bìndà ale tɛ́. Ní ndí àlè t'Àbanà Kàgàwà m̀, àlè tó Ádr̀ngbàle Yèsù Krístò m̀nà ǹk̀k̀ 'àso nyí, 'àd̀ nyàbhù nyòkò m̀r̀ngà ð.

^a1.2 Ìsa 52.7; 61.1-3

Pɔlò òzè ndàrà Ròmà ð *pbàkrístò-ngbò àla dhu

(Ròm 15.23-32; 1Tè 1.1-3; 3.7-13)

⁸ Wemberè tí, ma màbhè òtsò pbàkà Kàgàwà tò okùkù dò rò kórò, Yèsù Krístò-òvò rò, fàkù a'uta tò màkùrè nándò ndí yà adzi ð kórò ngari ònà nídhuní. ⁹ Ndi Kàgàwà, yà ma marí kàsèna ònzi kórò afídu nà kà t'Ídihùnà bhà Ídzi Màkùrè t'únòta-otù ð ale, ní ndi yàrí dhu tò ngàm̀bi: ma marí nyèrè bìlìnganà, ¹⁰ kórò kàsèmí ð ma mí mìtsò rò. Ma mí mìtsò, Kàgàwà òzè ní, kà ràngbe otu idù marà àhè bvùkè inzà òtrò idho ð. ¹¹ Obhò tí, atdyúdu rí'í atdidò mala ngbòkù, ndíni ma màbhè tí Ìlílà-Alafí bhà rò rírà perè fàkù, nyàdè obi òtsi fàkù a'uta ð. ¹² Kà-tí ní, bvùkè ma mára àhè rò, ma mí afíku àbhè ròtsi obi pbàkà a'uta ní, ndíni nyí nyadè tí afídu àbhè ròtsi obi átò fàkù a'uta ní.

Ídzi Màkùrè ní Kàgàwà arí indrù ìgè ní obi dhu

¹³ Àbanzóò, ma mòzè nyèni dhu: ibi-gèna nyú ma rúbhì dhu ùdhe rò marà fèràbvè, ndíni pbàkà kasu nòdhi tí itse abho nzínzikù ð, àdhàdhi kòdhi ka ngèkpà inzí ní Pbàyàhúdí nzníni ð dhu bhèyi. Pbètù ríà àhè kòmbi nga ò, ma mádè tsùdu ètò rí dhu nábà. ¹⁴ Obhò tí, dhu àkà marà kórò ale-tìdò-bvè: ma màkà marà yà inga nùni ale-bvè ndirò inzà inga nùni ale-bvè, dhu nòzè ale-bvè ndirò inzà dhu nòzè ale-bvè. ¹⁵ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, atdyúdu rí'í atdidò mənò Ídzi Màkùrè átò fàkù Ròmà tò kigò ð nyí nyí'í rò. ¹⁶ Obhò tí, nyídu rí nzi iwè Ídzi Màkùrè-okú dò rò. Ka ní ndi Kàgàwà bhà ádrèngbànga tò obi, yà Kàgàwà arí kórò ale Yèsù Krístò ná'ù nígù ní, ròpè ndi Pbàyàhúdí rò rò, ràrà àhè inzí ní Pbàyàhúdí ò. ¹⁷ Obhò tí, wò ndi Ídzi Màkùrè ní ndi arí Kàgàwà rí indrù òzè obhónángatále tí nyìkpóna ð ònà otu itè. Ndi obhónanga nábà ka karí a'uta-otù ð tí. Ndirò, ka kádè kàbà ònà ngàtsi otu rí'í mbà. Àdhàdhi yà Andítá náarènona dhu bhèyi: «*Obhónángatále tí Kàgàwà òzè pbìndà a'uta-otù ð ale ràdè ipírònga nábà^b.»

Indrù ní nzérenгатále dhu

(Zàb 81.12-13; Ìsa 44.9-20; Èfè 4.17-19; 1Pé 4.3-5)

¹⁸ Òrè-akpà ò rò Kàgàwà rí dhu itè ndi rarí'í nàwí nà ndi nòdho ale, yà nzérenга ònzi arí rò. Í ale ní yà obhónга tò otu-tsù ètò arí fíyò nzérenга ní ale. ¹⁹ Obhò tí, Kàgàwà dò dhu-kádè èninà dhu rí'í kpangba abádhi tò, Kàgàwà nyú nditírò nitè ka kpangba abádhi tò dhu-okú dò rò. ²⁰ Obhò tí, ìmbà dhu rí'í inzí ka karí Kàgàwà-wòyò àlā yà adzi kánzina rò dhu màtí, ní kàbhà dhòdhòdhóngà tò ádrèngbànga tò obi mà, Kàgàwà tí kárfí'í dhu itè rí dhu mànà, náarfí 'àlā kpangba yà kánzi dhu-otù ð. Ní ndi dhu-okú dò rò, abádhi ràdè 'ùgèyè okúna dò rò dhu rí'í ìmbà inzà ì ifu ka rò. ²¹ Obhò tí, iwà ì èni Kàgàwà rórò, abádhi arí nzi kifù Kàgàwà ifù ka kàmbènà dhu bhèyi, ndirò abádhi arí nzi òtsò nàbhè kà tò òtsò àkànà kabhè Kàgàwà tò dhu bhèyi. Pbètù, abádhi àdè òngo àkyàkyè ale tí fíyò irèta ð, ndirò abádhi-afí yà inzí rí dhu àlè nàdè àdi inò ð. ²² Yà ì í 'òzè dhu-ònga t'òvòtatále tí rò, abádhi àdè òngo ìmbà tìya nà ale tí. ²³ Ádrèngbànga tò awàwè nà arí'í Kàgàwà, yà dhòdhòdhónganà arádi ale nùlè ì àmbènà rò, abádhi arí yà òvè ràdè òvè ale tò òfò ð ka kòbhòlò dhu mà, àrè mà, ifífo pfoya nà izà mà, òya dò arí 'àdha izà mànà-wòyò nùle.

²⁴ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, Kàgàwà èbhà abádhi ràmbe afíya ózè nzérenга dhu ònzi dò, ndi dhu ràdè àmbe ngbòya iti dò ale-nyí ríwè ní òfò ð. ²⁵ Abádhi arí Kàgàwà bhà obhónга nùwù títò ní, 'àdè àmbe Kàgàwà anzí dhu èle dò 'àdè kasu ònzi fíyò, ì dhu nanzi Kàgàwà èlè ì àmbènà rò. Ilèta àkà kabhè ndi Kàgàwà tò tí dhòdhòdhónganà! Àmìnà.

²⁶ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi, Kàgàwà èbhà abádhi rònzi yà abádhi-afí ózè 'ònzi ale-nyí ríwè ní dhu. Abádhi tò vèbhàle mà nùgèrè fíyò kpabhàle mànà ì àmbènà ònzina dhu, 'èwè inzí arí 'ònzi dhu-tìdò ní, 'àmbe òdhò dò ì nà nzníziya ð vèbhàle tírò. ²⁷ Ndi dhu bhèyi tí, kpabhàle mà nùgèrè kpatsibhàle mà tsibhàle mànà arónzina nzníziya ð dhu, 'àdè àmbe

^b1.17 Háb 2.4

atdyúya òhò dǝ nzínziya ǝ kpabhále tǝrǝ. Abádhí arí ale-nyí rǝwǝ ní dhu ònzi nzínziya ǝ, ndí dhu ràdǝ abádhí àbhǝ ràbà fíyǝ uwítá nà àkǝ màkǝmbà nyuyatsi.

²⁸ Ndi dhu bhǝyi ní ndí, wǝ abádhí úvǝ ì ìnzí ì ifu tǝ Kàgàwà dhu-otù ǝ, Kàgàwà úbhà abádhí rǝngò ìmbà tíya nà fíyǝ irèta-owù ùngu, ndíni abádhí onzi tǝ inzà àkànà ì rǝnzì dhu. ²⁹ Abádhí ulè ulè tǝ kǝrǝ nzérénga-tidǝ mà, nzére dhu-tidǝ mà, odhíya-fǝ rǝrǝ dhu dǝ ì í afíya ìlǝ dhu mà, òrǝ mà, adha mà, abvo t'òkyeta mà, anya t'ònzita mà, wǝrátá mà, akye ì í dhu ònzi dhu mà, wǝdhútá mà nǝ. ³⁰ Abádhí ní tǝtǝ ùno arí indrǝ dǝ ale, Kàgàwà rǝ òmvù, ìnzí arí indrǝ ifǝ ale, 'idzǝ arí itǝrǝ ale, ndrǝ ò'ýyǝ arí ale. Abádhí ní nyìkpóya úbho nzére dhu t'ònzita rǝ ale, ndrǝ ìnzí arí ì nódhì ale-tsù dhu ìri ale. ³¹ Abádhí rǝ mbà inga t'frèta tǝ ale-afí nà, abádhí rǝrǝ mbà ya ì òkǝ fǝndá làkà dhu t'ònzita tǝ ale-afí nà, abádhí rǝ mbà àzè tǝ ale-afí nà, ndrǝ abádhí rǝ mbà izǝ àbà ka kí indrǝ dǝ ní ale-afí nà. ³² Iwà màtǝ ì ùni dhu, Kàgàwà bhà obhónánga tǝ wáyátá rarátina, kǝkǝ dhu-tidǝ ònzi arí ale rǝkǝ 'àve àvǝ tǝ rǝrǝ, abádhí arí ì dhu-tidǝ ònzi, 'àdǝ ì dhu-tidǝ ònzi rǝ ale rǝnzina dhu à'ù à'ù tǝ.

Kàgàwà arí indrǝ-ànyǝ ùno obhónánga dǝ dhu

(Ovt 12.13-14; Mát 7.1-5; Kas 10.34-35; Róm 14.10-12)

2 ¹ Ní inyí, ya nyí nyíli nyí nyongò kǝkǝ nzére dhu-tidǝ nǝnzì ngǝkpà ale-ànyǝ ùnǝ rǝ, nyí nyí mbà nyí nyádǝ nyugyè okúna dǝ rǝ dhu nà, ìmbà nyí nyí àdhi pbá ale màtǝ. Obhó tǝ, nyí nyarí ngǝkpà ale-ànyǝ ùno, pbétǝ nyadǝ ì ale ònzi dhu-tidǝ kǝlǝ nǝnzì. Ní ngátsi ale-ànyǝ ùno nyí nyí rǝ, nyí nyòtǝrǝ wà ànyǝnu nyífrǝ. ² Àlǝ kǝni wà dhu Kàgàwà rarí anya itǝrǝ kǝkǝ dhu-tidǝ nǝnzì ale-dǝ obhóna dǝ. ³ Ní inyí, wǝ ngǝkpà ale-dǝ nyí nyarí anya itǝrǝ ya átǝ nyí nyarǝnzina dhu-tidǝ dǝ rǝ, nyí nyirè tǝ nga obhó nyú ùwa nyí rarí nywǝ Kàgàwà rǝ anya òtǝrǝ dǝnǝ dhu ǝ rǝ? ⁴ Nyí nyála tǝ Kàgàwà bhà idzinga tǝ àbhóna mà, kǝrǝ dhu-dzi òndù dhu mà, ádzí afina nà kǝrǝrǝ ì dhu mà nà dhu ìmbà tíya nà dhu tǝ? Nyí nyuni tǝ nzá dhu kǝbhà idzinga rarí inè ndàbhǝ nyí nyugèrè nyí, nyubhà pbùkǝ nzérénga? ⁵ Pbétǝ, inyí ní afina arǝ'ǝ odú ale, ndrǝ ìnzí arí afina ná'ù ndǝgèrè ndǝbhà pbìndà nzérénga ale. Ní ndí dhu-okú dǝ rǝ, nyí nyidhà wà Kàgàwà bhà àbhǝ nàwí dǝnǝ, kǝ rǝ ndí pbìndà nàwí mà pbìndà obhónánga tǝ anya t'ùnotá mà nà itè ònǝ idho tǝ. ⁶ Ndi nínganǝ, kǝbhòya ingbatǝ fli ndí ale mà ndí ale bhà kasǝ-bvǝ nyú rǝ. ⁷ Kàgàwà abhùya dhòdhòdhóna tǝ ípirǝnga ya idzinga t'ònzita tǝ ì ádzi ì dhu-otù ǝ arí ilèta mà, ifuta mà, dhòdhòdhóna tǝ ípirǝnga mà nà òne ale tǝ. ⁸ Pbétǝ, kǝtǝya inzà idhèna ika ndí dhu mà pbìndà ádrǝngbǝ nàwí mà nà kǝkǝ afíya òzè dhu kǝlǝ ònzi arí ale tǝ kǝrǝ. I ale ní kǝkǝ kǝbhà obhóna àgò arí 'àdǝ 'ùbhà nzérénga-òbì rǝsè dǝya nà ale. ⁹ I ale kǝrǝ ya nzére dhu ònzi arí, náabáya àpbè mà ádrǝngbǝ izǝ mà nà: wemberè tǝ ka nabáya ní Pbàyàhúdí, ndí dhu-dzidǝ adǝya kàbà ní ìnzí ní Pbàyàhúdí. ¹⁰ Pbétǝ, idzi dhu ònzi arí ale kǝrǝ náabáya ilèta mà, ifuta mà màrǝngǝ mà nà: wemberè tǝ ka nabáya ní Pbàyàhúdí, ndí dhu-dzidǝ adǝya kàbà ní ìnzí ní Pbàyàhúdí. ¹¹ Obhó tǝ, Kàgàwà arí nzǝ indrǝ-ònga òvò.

¹² Kǝrǝ ìnzí ní Pbàyàhúdí, kǝkǝ inzà ì ùni Músà bhà Hyátá rǝrǝ arí nzérénga ònzi ale, nǝwǝyèya inzà Kàgàwà itǝrǝ ànyàya ndí Hyátá ní rǝrǝ. Pbétǝ, kǝrǝ Pbàyàhúdí, kǝkǝ iwà ì ùni ka rǝrǝ arí nzérénga ònzi ale, nǝnyǝ Kàgàwà itǝyà òbì nyú nà ndí Hyátá ní. ¹³ Obhó tǝ, ìnzí ní Músà bhà Hyátá ìri arí ìri tǝ ale ì obhónángatǝle tǝ kǝrǝzǝna. ¹⁴ Dhu apé ì ìnzí ní Pbàyàhúdí, kǝkǝ inzà Músà bhà Hyátá nǝni ale, náarí ndí Hyátá àvi dhu ònzi rǝhǝ òya rǝ ìtǝrǝ rǝ, inzà màtǝ ì ùni ndí Hyátá rǝrǝ dhu tǝ, ní dhu rǝlo inè abádhí rǝrǝ ndí Hyátá nà nyuyatsi dhu bhǝyi. ¹⁵ Ndi otu ǝ, abádhí itè dhu, Hyátá àvi konzi dhu rǝndí wà ì afíya ò. Abádhí-afí ní ndí dhu tǝ ngambì. Ndrǝ abádhí tǝ irèta itǝrǝ rǝ abádhí òbhǝ, ndrǝ ngátsi ní kǝ rǝ ndǝyè abádhí dǝ. ¹⁶ Kǝrǝ ní ndí ì nonziya ya Kàgàwà rǝ indrǝ arí ùruna òdhǝ ò dhu-ànyǝ ùno ònǝ idho ǝ dhu. Kǝnzíya ndí dhu Yèsù Krístǝ-otù ǝ, àdhàdhí ya ma marǝvǝna indrǝ tǝ Idzi Màkǝrǝ náarǝnǝna dhu bhǝyi.

Inzá Pbàyahúdí níffu Ƴyátá dhu

¹⁷ Inyi Màyàhudi tírò, nyi nyípbì nyi Ƴyátá rǝ nyadè àmbe nyoyò dǝ pbùkè Kàgàwà-okú dǝ rǝ. ¹⁸ Nyi nyèni wà kǝzè konzì dhu, ndírò nyi nyíʔì inè nyovò idzi dhu tí ríʔì dhu, iwà Ƴyátá àbhè ka nyèni dhu-okú dǝ rǝ. ¹⁹ Nyi nyà`ù nyi nyi rǝrǝ ndumundúmú ùnda arí ale nyá, ndírò nyi rǝrǝ àdhàdhì awàwè bhèyi kàkà inǝ ò ríʔì ale tǝ. ²⁰ Nyi nyà`ù nyi nyi rǝrǝ inzà nga nèni ale nùdhǝ arí rèni nga ale nyá, ndírò nzónzo tǝ arí dhu ùdhè mǝlimò, Ƴyátá àbhè nyi nyèni nga mbèyi nyá, nyadè obhó dhu tí ríʔì dhu èni dhu-okú dǝ rǝ. ²¹ Nírò inyi, yà ngùkpà ale tǝ nyi nyarí dhu ùdhè rǝ, ádhu inzì nyi nyádè dhu ùdhe indè nyítírò ní? Inyi, yà nyi nyarí dhu ùdhè inzà dhu rǝkà konzì ogbo rǝ, ní ádhu nyi nyarí ogbo ònzi ní? ²² Inyi, yà nyi nyarí àtina inzà dhu rǝkà konzì mènynòni rǝ, ní ádhu nyi nyarí mènynòni ònzi ní? Inyi, yà nyi nyóndrò *sànamè rǝ, ní ádhu nyi nyarí abádhí nǝlè ka karí òyá rǝ somà-dzà ð dhu núwè ní? ²³ Nyi nyarí nyidzì, nyambe àtina dǝ iwà nyi rèni Ƴyátá, pbètè nyadè Kàgàwà-nyi àbhè rìwè inzì nyi nyi ndi Ƴyátá èndè dhu ifè rǝ! ²⁴ Obhó tí, àdhàdhì Ìlìlǝ Andítá ð ka kandì Pbàyahúdí dǝ dhu bhèyi: «Okúkè dǝ rǝ, inzì ní Pbàyahúdí rǝ dhu èno nzère nyá Kàgàwà ní^d.»

²⁵ Obhó tí, onzinánga òbhòlo ka kí dhu ríʔì idzi dhu tí indè Màyàhudi tírò, Ƴyátá èndè dhu ifè nyi nyapè rǝ. Pbètè, inzì nyi nyapè Ƴyátá ifè, ní nyi nyí mbá iwà ka kǝbhòlò onzinánga dhu màtí, ní ka kǝzè wà nyi inzì ní Màyàhudi, yà inzà ka kǝbhòlò onzinánga ale tí. ²⁶ Ndirò inzà ka kǝbhòlò onzinánga ale náapè Ƴyátá núnò dhu ifè, ní Kàgàwà tí nzí àdè kǝzè pbìndà ale nyá, yà iwà ka kǝbhòlò onzinánga ale tí? ²⁷ Ndi ale, yà Ƴyátá èndè dhu níffu ní rǝ ndi ànyànè òtǝdì, inyi Màyàhudi yà inzà nyi nyíffu Ƴyátá rǝ. Ndi ale òtǝfya ànyànè iwà màtí nyi nyèni Ƴyátá ð ka kándì dhu, ndírò iwà ka kǝbhòlò onzinánga rǝrǝ tí. ²⁸ Obhó tí, obhó Màyàhudi ní nzí yà ngbǝna ònǝ rǝ tí ka kálána Màyàhudi tí ale. Ndirò obhó nyá ka kí ale-ònzìnga òbhòlo dhu ní nzí yà ale-ngbò rǝ ka kǝnzì rǝla ndi kpangba dhu. ²⁹ Pbètè, obhó Màyàhudi nyá ní nyùnatsinǝ rǝ ríʔì Màyàhudi tí ale. Ndirò obhó nyá ka kí ale-ònzìnga òbhòlo dhu ní yà ìndrù-afí ònǝ rǝ ka kí ale òbhòlo Kàgàwà-ònzì dhu. Kǝnzì arí ní Ìlìlǝ-Alafí, inzì ní yà Ƴyátá ð ka kándì dhu ifè ka kí dhu. Obhó Màyàhudi rǝdè pbìndà ifèta àbà Kàgàwà-tí`ònǝ rǝ, inzì ní ìndrù-tí`ònǝ rǝ.

3 ¹ Nírò, Màyàhudi tí ka kíʔì dhu nùdà inzì ní Màyàhudi tí ka kíʔì dhu àdhu ní? Ndirò, ale-ònzìnga òbhòlo ka kí dhu tǝ idzìnga t`inè ʔìʔì? ² Inè Màyàhudi tí ka kíʔì dhu ríʔì ádràngbà idzìnga nyá nǝ kǝrǝ òfǝ ð. Pbàyahúdí-fǝ nga ní ndi Kàgàwà abhè àndi ka kándì pbìndà Ƴte angyi ní. ³ Nírò, àlè kí ádhu èno? Dhu apé ʔìʔì atdídhená ale abádhí nzínzi ð níffu nzá yà Kàgàwà mànà ʔì ngbò ʔì rǝ ʔì akò lǝkà dhu tí, ní ndi dhu itè tí dhu Kàgàwà rǝrǝ ndi ndèndè dhu àbhà inzì ndíffu? ⁴ Inzì akekpá màtí! Ìmbà dhu ríʔì kǝrǝ ale narí títǝtǝle dhu màtí, ní wò dhu rí nzí ndùvò Kàgàwà rǝ inzì ríʔì obhó dhu èno arí ale tí, àdhàdhì Ìlìlǝ Andítá ð ka kándì kà-dǝ dhu bhèyi. Ƴ Andítá rǝtina:

«Kǝrǝ ale rǝ nyùnǝ Obhónángatǝle tí òtènè ð.

Ndirò nyi ka kǝbhè rǝ, nyi nyí dhu lèma ònzi ònzi^f.»

⁵ Pbètè, dhu apé ʔìʔì inzà àlè kíffu yà àlè kakò lǝkà dhu-otù ð Kàgàwà àla ndi ríʔì Obhónángatǝle tí dhu dhu tí, nírò àlè tí àtina Kàgàwà rǝrǝ ìmbà obhónánga nà, àlè ndi ndàbhè àlè rǝbà àpè pbìndà nǝwí-lú rǝ? (Ma móte ìndrù tǝ òfǝ ð.) ⁶ Inzì akekpá màtí! Obhó tí, ìmbà Kàgàwà ʔìʔì obhónánga nà rǝ, kàmbènà yà adzi ð ale-ànyá itǝdì ìngbà dhu bhèyi?

è.22 Tǝr 7.25

è.24 Ìsa 52.5

è.25 Pbàyahúdí tǝ, ale-ònzìnga òbhòlo ka kí dhu níʔì Kàgàwà bhà ale nyá tí rǝ ìndrù itè ize.

f.3.4 Zàb 51.6

⁷ Pbéttà, dhu apé ì'ì pbàkà títò, ima Màyàhudi tírò-otù ð^g, Kàgàwà bhà Obhóngà àla ndí, kadù Àbadhi ilè atdíð ròsè dhu tí, nírò ádhu tdítdò ka kádù anya òtdí dùdú nzérenгатále bhèyi n'í? ⁸ Kápé ì'ì ndí dhu bhèyi, nírò dhu àkà tí àlè ràti: dhu àkà àlè rònzi nzére dhu, ndíní ídzìngà ahè tí nyùnatsi rò? Obhó tí, atdíðhená ale r'í'ì inè mēdhū arí 'ámbe àtínà dō, mã raróte ndí dhu bhèyi. Í ale àkà Kàgàwà rítì òtù anya d'òyá.

Ìmbà obhónangatále r'í'ì Kàgàwà-ònzí dhu

⁹ Nírò, ádhu àlè kàkà àlè rēnò? Àlè Pbayàhúdí tírò, àlè kùdà ònzí ní Pbayàhúdí àdhu n'í? Àlè kùdà nzá abádhi atdí dhu ní màtí! Obhó tí, ma mìtè wà dhu, Pbayàhúdí mã ònzí ní Pbayàhúdí mànà kórò rār'í'ì nzérenга bhà òbi-tsiná. ¹⁰ Àdhàdhì yà ìlìlā Andítà ò ka kandí dhu bhèyi:

«Ìmbà atdí ale mã r'í'ì obhónangatále tí!

¹¹ Ìmbà pbìndà irèta rí dhu àlè atdí ale mã r'í'ì.

Ìmbà Kàgàwà òne rí atdí ale mã r'í'ì.

¹² Kórò ale ùbhà wà Kàgàwà bhà otu, kórò ale úwí wà.

Ìmbà ídzì dhu ònzí arí ale r'í'ì.

Ìmbà r'í'ì atdí màtí.

¹³ Abádhi-li'ò rò ráhù òte ní òngù róngù, àdhàdhì lina'ò ka kàngbe abvo ka kótdù ònà íbhu ò rò ráhù abvo-dzi bhèyi.

Abádhi-idà-dò ní títò t'úneta tó.

Abádhi-li'ò rò ráhù òte ní atdíð r'í'ì òbi nà àdhàdhì osu-dyádyà bhèyi.

¹⁴ Abádhi-li'ò nálè àlè tí ofúngà mã ògyogyè òte mànà ní.

¹⁵ Abádhi-pfò r'í'ì isó nyé òtsè azu ùfù.

¹⁶ Abádhi rí dhu ònzá, 'àdù òndrù ùbhà àpbè ð ò ùdà ònà kórò ngari ònà.

¹⁷ Abádhi ùni nzá màrèngà ìbhò rádù otu.

¹⁸ Ndirò, abádhi arí nzí Kàgàwà-òdò ònzí akekpa màtí.^h»

¹⁹ Nírò, mã mēni wà dhu Úyátá ùnò dhu kórò ní kà rēnò ndí Úyátá-tsiná arí'í ale tò, ndíní ìngbàtí ìli ndí ale mã-tsù n'atsi tí, ndirò ndíní ka kēni tí yà adzi ð ale kórò afátátále tí Kàgàwà-ònzí. ²⁰ Ndi dhu-okú dō rò ní ndí, obhónangatále tí Kàgàwà rōzèna Úyátá nífù dhu-okú dō rò ale r'í'ì mbà. Obhó tí, Úyátá arí òndrù dzànà ònzí rēni iwà ndí ndònzí nzérenга dhu kèlè.

Kàgàwà arí òndrù òzè obhónangatále tí ònà ófò

²¹ Pbéttà kòmbí, Kàgàwà itè wà ndí ndádù òndrù òzè obhónangatále tí ònzá ka kìpbì ale Úyátá rō rórò ònà otu. Úyátá mã pbànábí tó andítá mànà nítè wà ndí dhu. ²² Kàgàwà arí òndrù òzè obhónangatále tí Yēsù Krístò ka kà'ù dhu-otù ð. Ndi otu Kàgàwà àngbe kórò ale yà Yēsù ná'ù tò. Obhó tí, abádhi ùdà ò nzínziya ð ní dhu r'í'ì mbà. ²³ Obhó tí, kórò ale ònzí nzérenга, 'àdù Kàgàwà bhà Ádrèngbànga tó awáwù ð ò ótsù dhu-fàngá níwí. ²⁴ Pbéttà, pbìndà ídzìngà ð, Kàgàwà òzè àlè obhónangatále tí tíròrò, yà àlè nēwù nzérenга ð rò Yēsù Krístò-otù ð. ²⁵ Krístò ní ndí Kàgàwà ípfo r'í'ì nzérenга t'ùbàta tò perè tí azùna-otù ð, kà'ù rí ale tò. Kàgàwà ònzí dhu ndí dhu bhèyi ndíní obhónangatále tí ndí ndí'í dhu nitè tí. Angyìnà rò Krístò tò, Kàgàwà ùbhà òndrù tó nzérenга-ànyà ònzí ndòngò ìtdìnà. ²⁶ Kí'ì dhu-dzi t'òndùta tó afina nà. Ní Krístò bhà òve-otù ð, Kàgàwà rí dhu itè kòmbí r'í'ì kàsami ð átò, ndí rār'ì obhónangatále, ndàdù Yēsù ná'ù ale òzè obhónangatále tí.

²⁷ Nírò, ale òyò ka kí okúna dō rò dhu t'í'ì inè? Ìmbà r'í'ì atdí màtí! Adhu-okú dō rò? Àkàkà dhu ní nzí Úyátá ífù ka kí dhu, pbéttà Yēsù à'ù ka kí dhu dhu-okú dō rò. ²⁸ Obhó tí, àlè kàla wà dhu, Kàgàwà rarí òndrù òzè obhónangatále tí a'uta-otù ð, ònzí ní Úyátá ífù

^g3.7 Títò tí ka kátina író dhu ní ìmbà ka kí'ì obhónanga nà dhu. Ndirò Obhóngà tí ka kátina dhu ní obhónanga (Ròm 3.5).

^h3.18 Zàb 5.10; 10.7; 14.1-3; 36.2; 53.2-4; 140.4; Ìsa 59.7-8

ka kí dhu-otù ǝ. ²⁹ Kàgàwà tí Pbàyàhúdí tǝ Kàgàwà kèlè? Ndirò Ka tí ìnzí ní Pbàyàhúdí tǝ Kàgàwà átǝ? Obhó nyá, Ka ní ìnzí ní Pbàyàhúdí tǝ Kàgàwà átǝ, ³⁰ atdí tí Kàgàwà arí? dhu-okú dǝ rǝ. Ndirò Ka ní ndí Pbàyàhúdí mà ìnzí ní Pbàyàhúdí mà nà nǝzúya obhónángatále tí a'uta-otù ǝ ale. ³¹ Nírd, wǝ dhu-tí tí àlè rǝbvù wà Ƴyatá a'uta-okú dǝ rǝ? ìnzí ní ndí dhu bhéyi! Pbéttù, ìdì tí nga ní ndí àlè kǝdì Ƴyatá ní!

Àbràhamè ní Pbàyàhúdí mà ìnzí ní Pbàyàhúdí mà nà t'ábanà dhu

(Uvt 15.5-6; Zàb 32.5-7; Gàl 3.6-9,29)

4 ¹ Nírd, ádhu ndí àlè kàkǝ àlè rǝnd Àbràhamè, ale-ngbǝ ònǝ rǝ àlè t'ábhunà rǝ ndí nanzì dhu dǝ? ² Dhu í'ina gukyè Kàgàwà azè Àbràhamè obhónángatále tí nyíkǝpóna nǝfǝ dhu ònzì kà rí dhu-okú dǝ rǝ dhu tí, ní kí'ina ìnè ndídzì ndí. Pbéttù, Kàgàwà-ònzì kà rí'ì mbá ndí dhu bhéyi. ³ Obhó tí, Ƴlǝlǝ Andítá rǝtina: «Àbràhamè nǝa'u Kàgàwà ùnǝ fǝndà dhu. Ní Kàgàwà adè kǝzè obhónángatále tí ndí a'uta-okú dǝ rǝ!» ⁴ Àlè kǝmì wà dhu, kasu nǝnzì ale tǝ kà rǝrì nǝzì adè mùkǝmbà òzè tǝrǝrǝ kà kǝbhù kà tǝ dhu tí, pbéttù ka ní àkàkǝnà kà rǝbà kǝsǝna-okú dǝ rǝ dhu. ⁵ Kírè pé atdí ale, yà ìnzá atdí dhu mà nǝnzì ndí Kàgàwà nǝgú tí ndí, pbéttù ndàdè Àbadhi kèlè ná'ù. Ní Kàgàwà, yà nzérenngatále nǝzè arí obhónángatále tí ale, rǝdè ndí ale bhà a'uta òzè dhu tí, ndàdè ndí ale nǝzè obhónángatále tí. ⁶ Ndi dhu bhéyi ní ndí ádrǝngbǝ kamà Dàwudì rí dhu òvǝ yà Kàgàwà òzè obhónángatále tí, ìnzá ndí ndàndà nga kǝsǝna nà rǝrǝ ale ònzì hirò dhu dǝ.

⁷ «Hirò nǝnzì ale ní fǝyǝ afátá Kàgàwà úbà ale,

yà fǝyǝ nzérenngatále kǝndò ale.

⁸ Hirò nǝnzì ale ní yà ìnzá Ádrǝngbǝle Kàgàwà òzè pbǝndà nzérenngatále^k»

⁹ Ndi hirò ònzì rí ale tí Pbàyàhúdí, yà onzìyángà ka kǝbhǝlǝ ale kèlè? Ndirò tí ìnzí ní Pbàyàhúdí, yà ìnzá ka kǝbhǝlǝ onzìyángà ale átǝ? Obhó tí, mà mǝvǝ wà dhu màtì, Kàgàwà rǝzè Àbràhamè obhónángatále tí nyíkǝpóna ǝ pbǝndà a'uta-otù ǝ. ¹⁰ Kàgàwà azè ka obhónángatále tí ìngbà kǝsǝmì ǝ? Tí iwà ka kǝbhǝlǝ kǝnzǝngà rǝrǝ, ndirò tí ìnzá ka kǝpè kǝnzǝngà òbhǝlǝ rǝrǝ? Ndi dhu anzì ndí ìnzá ka kǝpè kǝnzǝngà òbhǝlǝ rǝrǝ, ìnzí ní iwà ka kǝbhǝlǝ ka rǝrǝ! ¹¹ Ìnzá ka kǝpè Àbràhamè-ònzǝngà òbhǝlǝ rǝrǝ, Kàgàwà azè ka obhónángatále tí ndí àbadhi à'ù nídhuní. Ndi dhu-dzidǝ nga kèlè ní ndí Kàgàwà adè kǝvì rǝbhù onzǝnángà kǝbhǝlǝ ní. Ndi kǝnzǝngà òbhǝlǝ ka kí dhu ní'ì Kàgàwà òzè ka obhónángatále tí dhu itè rí ize. Ndi dhu bhéyi ní ndí, Àbràhamè náangò kǝrǝ ìnzí ní Pbàyàhúdí yà Kàgàwà ná'ù t'ábanà tí, ìnzá màtì ka kǝpè onzìyángà òbhǝlǝ rǝrǝ. Ní Kàgàwà arí ìnzá ka kǝpè onzìyángà òbhǝlǝ rǝrǝ ndí ná'ù ale mà nǝzè átǝ obhónángatále tí. ¹² Àbadhi ní átǝ yà onzìyángà ka kǝbhǝlǝ ngbǝya ònǝ rǝ rǝrǝ ádè àlè t'ábanà Àbràhamè ní'ì nà a'uta-tidǝ-owù nǝngù átǝ Pbàyàhúdí t'ábanà. Kí'ì ndí a'uta nà ìnzá ka kǝpè onzǝnángà òbhǝlǝ rǝrǝ.

A'uta-otù ǝ ka karí Kàgàwà òkǝ fǝndá làkà dhu àbà dhu

(Gàl 3.8-18,26-28; Èbr 11.8-19)

¹³ Kàgàwà akǝ làkà Àbràhamè mà pbǝndà pbàdzǝkuru mà nà tǝ ndàtì, ndí rǝrì yà adzì àbhù kǝrǝ abádhi tǝ. Ndi làkà kǝkǝ nǝzà Ƴyatá Àbràhamè ífù dhu-okú dǝ rǝ, pbéttù Kǝkǝ ndí làkà Àbràhamè ndí ndazè obhónángatále tí kǝbhà a'uta-otù ǝ dhu-okú dǝ rǝ. ¹⁴ Obhó tí, dhu í'ina gukyè Ƴyatá ka kífù dhu rǝdè ìndrù àbhù rí'ì yà fǝndá làkà Kàgàwà òkǝ dhu-kàmá tí dhu tí, ní Kàgàwà à'ù ka kí dhu ní'ina kǝkǝrǝ dhu. Ndirò Kàgàwà òkǝ làkà ní'ìna mbá tǝna nà. ¹⁵ Obhó tí, Ƴyatá arí Kàgàwà bhà nàwí àngbè, ìnzá ka kífù ka dhu-okú

^{13,31} Ìdì tí ka kí Ƴyatá ìdì dhu-tí ní, Yèsù ka kǝ'ù dhu rǝdè ìndrù àbhù rǝhò Ƴyatá ífù ndí ndí dhu-atdyú atdí dhu.

^{14,3} Ƴpt 15.6

^{14,8} Zàb 32.1-2

dò rò. Pbéù ìmbà ɣyátá rí'í ró, ɛ̀kòná ka kádù ɣyátá tí dhu rí'í mbá'.¹⁶ Nírò, Kàgàwà òkò fíndá làká dhu nába ka karí a'uta-otù ð. Ndirò ndi dhu ní tírò̀ngá tó dhu nyú. Nírò Kàgàwà bhà làká rí'í tina ná fíyò ní yà Àbràhamè ð rò úvò pbàdzukuru kóró. Kà rí'í mbá tina ná Pbàyàhúdí yà ɣyátá nuni ale tò tí, pbéù kà rí'í tina ná átò kóró ale yà Àbràhamè bhèyi Kàgàwà ná'ù tò.¹⁷ Obhó tí, Ìlílà Andítá rí ndi dhu ðvo ndati: «Ma mábhù nyi nyi'í ábhò pbirì ð ale t'ábhunà tí.»¹⁸ Àbràhamè ní àlè t'ábanà kóró yà ndi nda'ù Kàgàwà-ònzí. Ndi Kàgàwà ní ndi ɣvève ale tò arí ípirò̀ngá àbhè, ndirò yà ìmbà arí'í ndi dhu àbhè arí rí'í ale.¹⁸ Ìmbà mātí ndi ndí'í Kàgàwà akò fíndá làká fíndá dhu nába ndi ndi ònà otu ná rórò, Àbràhamè náa'ù Kàgàwà, ndàdè àmbe ndi kákò fíndá làká dhu òdò ð. Ní ndi dhu bhèyi ní ndi kàngò «àbhò pbirì ð ale t'ábhunà»¹⁹ tí, àdhàdhì Kàgàwà ɛ̀nd Ìlílà Andítá ð dhu bhèyi: «Wò dhu bhèyi ní ndi pbèkù pbàdzukuru ní'íya abho nyú»²⁰.¹⁹ Àbadhi ní'í ato ná mbèmbè atdí miyà tí, pbéù kàbhà a'uta náadù nzá ndi olù yà iwà íngyè ndi ngbóna ndi ndirè rò, ndirò yà íngò-ayi tí rí'í pbìndà tsibhále, Sára ndi ndirè rò.²⁰ Kà-afí núuguru nzá, ìmbà ndi ndí'í a'uta ná dhu bhèyi, Kàgàwà òkò fíndá làká dó. Pbéù kàbhà a'uta náabhè obi kà tò, kà ràdè àmbe Kàgàwà ilè dó.²¹ Kèni dhu mbèyi nyú Kàgàwà rarí inè obi ná ndàbhè yà ndi ndòkò fíndá làká dhu rākà.²² Wò dhu-okú dò rò nga ní ndi Kàgàwà azè Àbràhamè obhónángatále tí ní.²³ Andítá átí: «Kàgàwà azè Àbràhamè obhónángatále tí.» Ndi dhu ka kandí nzá kókú dò rò tí atdí'í,²⁴ pbéù ka kandí ka àlè-okú dò rò átò, yà Kàgàwà àkà ndòzà àlè obhónángatále tí a'uta-otù ð rò. Obhó tí, àlè ká'ù Kàgàwà, yà àlè tó Àdrèngbàle Yèsù nabhè rìngbè ndi ɣve-bvè rò ale.²⁵ Kàgàwà ipfo ndi Yèsù ròvè àlè tó nzèrenga-okú dò rò, ndàdè kàbhè rìngbè ndi, ndí'í ndòzà tí àlè obhónángatále tí.

Kàgàwà núungbò àlè ndi màna Krístò bhà ɣve-otù ð dhu

(Ròm 8.32; 1Pé 1.3-9; 1Yù 4.9-10)

5¹ Iwà Kàgàwà ózè àlè obhónángatále tí yà àlè ká'ù ndi dhu-okú dò rò rò, ní àlè kí'í marèngà ná àlè nzínzì ð kà màna àlè tó Àdrèngbàle Yèsù Krístò-otù ð.² Ndi Yèsù Krístò ní ndi otu nápfo àlè tò, Kàgàwà ràdè ídzinga ònzì àlè tò yà àlè ká'ù ndi dhu-okú dò rò. Ndi ídzinga ð àlè kíkò wà pòtsó. Ndirò àlè-ìdhè arí ndiká okúna dò rò dhu ní, Kàgàwà bhà Àdrèngbànga tó awàwè ð àlè kí ngari òdò àlè ràbà dhu.³ Ròsè wò dhu dòná, àlè-ìdhè arí ndiká átò àpè àbà àlè kí ònà kàsùmì ð mātí. Obhó tí, àlè kèni wà dhu àpè rarí dhu-dzi àbhè àlè ròndù.⁴ Ndirò, dhu-dzi òndù àlè kí dhu náarí àlè àbhè àlè rikò pòtsó àlè tò a'uta ð, a'uta ð àlè kíkò dhu ràdè àlè àbhè àlè ròdò Kàgàwà rónzina àlè tò ídzinga.⁵ Ndi Kàgàwà rónzina ídzinga òdò àlè kí àlè ràbà dhu náarí nzí àlè ɛ̀bha àlè-òtsú-kpa ná, Kàgàwà ní'í wà àlè-afí pbìndà àzè ní, yà àlè tò ndi ndibho pbìndà Ìlílà-Alafí-otù ð nídhuní.

⁶ Obhó tí, Kàgàwà núudhé kàsùmì ð, Krístò náavè nzèrenga ònzì arí ale tò ngari ð. Ndi kàsùmì ð, àlè kí'í mbá àlè kádù àlè ígù ní atdí obi ná mātí.⁷ Ìndrù rí nda'ù ndòvè obhónángatále tó ngari ð dhu rí'í inè obi tí. Ngàtsi ní, Ìndrù rí'í inè ndàbhè ndi ndòvè ídzi dhu nyú ònzì rí ale tò ngari ð.⁸ Pbéù, kànì Kàgàwà itè pbìndà àzè àlè tò tí dhu: òko àlè kòko nzèrengatále tí rórò, Krístò náavè àlè tò ngari ð.⁹ Ní kòmbí, Kàgàwà ózè wà àlè obhónángatále tí nyìkpóna ð kàzù ɣfù ndi dhu-otù ð. Ní ndi dhu itè dhu atdí'í, ígù Krístò rarí àlè ígù Kàgàwà bhà nàwí ð rò.¹⁰ Obhó tí, yà Kàgàwà-rò òmvù tí àlè kí'í rò, àbadhi ungbò àlè ndi màna Ìdhùnà bhà ɣve-otù ð. Ní ndi dhu bhèyi kùngbò àlè ndi màna rò, àlè kùgù ɛ̀gù kà t'Ídhùnà rí'í ípirò rò kòmbí dhu-otù ð.¹¹ Ròsè wò dhu dòná, àlè rí'í dhèdhe

^{14.15} Àkàkà kèni dhu ní ìmbà ɣyátá rí'í ró, Kàgàwà ókò làká rì'í inè.

^{m4.17} Opt 17.5

^{n4.18} Opt 17.5

^{o4.18} Opt 15.5

^{P5.9} Ndi nàwí í'íya Kàgàwà rí Ìndrù-ànyà itè nínganí.

nà Kàgàwà-okú dō rō, yà àlě núngbò kòmbí ndí màrà àlě tó Ádrùngbàlè Yèsù Krístò-otù ǎ.

Krístò bhà ɔve-nyutsi rō ahù dhu nòsè wà Àdamù bhà nzérenge-nyutsi rō ahù dhu dōnà dhu

(Ròm 6.23; 1Kò 15.12-22,41-49,56-57)

¹² Nzérenge nítsu yà adzi ǎ atdí ale, Àdamù-otù ǎ, ndi nzérenge ràdù ɔve ibhò. Ndi dhu bhèyi ní ndi ɔve ibho ndi kóró ale tò, kóró ale anzi nzérenge Àdamù-nyutsi dhu-okú dō rō.

¹³ Nzérenge í'í inè yà adzi ǎ inzà Kàgàwà àpè Ɖyátá àbhù Mùsà-fó rō. Ndirò imbà Ɖyátá rí'í ró ka kí nzi àdù nzérenge òzà indrù dō. ¹⁴ Pbéù, inè màtí ndi dhu rí'í ndi dhu bhèyi rórò, ròpè ndi wò ndi Àdamù bhà kàsùmì ò rò rìrà àhù Mùsà bhà kàsùmì ò, ɔve náanyù idzi kóró ale dō, imbà rí'í yà inzà fíyó nzérenge nófí ì Àdamù bhà nzérenge nà ale màtí.

Ndi Àdamù ní'í yà ka kongónà òdòndà ndíní iraya tí ale, Krístò, bhà ǎfó ǎ ale. ¹⁵ Pbéù, kàbhà nzérenge ò rō ahù dhu mà, Kàgàwà bhà tíròrònga tó perè, Yèsù Krístò bhà ɔve ò rō ahù dhu màrà rí'í dhèdhèrò nyú. Obhó tí, wò ndi atdí ale, Àdamù, bhà nzérenge-okú dō rō, kóró ale náaràve. Pbéù, Kàgàwà bhà ídzinga nòsè wà. Ndirò, wò ndi atdí ale, Yèsù Krístò-otù ǎ, kùndò pòndà ídzinga abhàbhó nyú àbhò ale nyú tó. ¹⁶ Ndirò, ndi perè-nyutsi rō aráhù dhu nófí nzá ndi Àdamù bhà nzérenge-nyutsi rō aráhù dhu nà. Obhó tí, ndi kàbhà nzérenge níibho dhu ní Kàgàwà rí anya ìtí ìndrù dō dhu. Pbéù, yà Kàgàwà níibho ndi pòndà ídzinga tó perè, náabhè àbhò ale nyú yà nzérenge nanzí kà ròzè obhónángatále tí.

¹⁷ Obhó tí, wò ndi atdí ale kèlè, Àdamù bhà nzérenge-okú dō rō, ɔve náanyù idzi ìndrù dō, rìrà àhù indonga ò. Pbéù, atdí ale kèlè, Yèsù Krístò-otù ǎ, Kàgàwà abhè àbhò pòndà ídzinga fíyò, ndàdè òzà obhónángatále tí ale, nfi'ya dhòdhòdhóngà tó ípìrònga nà, 'àdù idzi ònyè atdíkpá Yèsù Krístò màrà.

¹⁸ Ndirò, àdhàdhì atdí ale kèlè, Àdamù bhà nzérenge náabhù Kàgàwà rìtí anya àlè-dō dhu bhèyi tí, atdí ale kèlè, Yèsù Krístò bhà obhónánga tó kasu, kà-tí ní kàbhà ɔve, rí'í inè ndàbhù Kàgàwà ròzè kóró ale obhónángatále tí, ndàdè dhòdhòdhóngà tó ípìrònga àbhù fíyò. ¹⁹ Atdí ale kèlè, Àdamù, nífù nzá Kàgàwà ɔno fìndà dhu dhu-okú dō rō, kóró ale náangò nzérengeatále tí. Ní ndi dhu bhèyi tí, atdí ale kèlè, Yèsù Krístò, nífù ka dhu-okú dō rō, Kàgàwà adè àbhò ale nyú nòzè obhónángatále tí.

²⁰ Ɖyátá náahù ndíní dhu nitè tí yà Àdamù anzi nzérenge ránga ndi kóró ale nzínzi ǎ. Pbéù, imbà dhu í'í ndi nzérenge náanga ndi dhu màtí, ní Kàgàwà bhà ídzinga náadù ndise atdí dō nyú ròsè. ²¹ Àdhàdhì nzérenge náanyù idzi àlè dō, ndàdè ɔve ibhò àlè tó dhu bhèyi, ní kòmbí, Kàgàwà bhà ídzinga nónyè wà idzi àlè dō. Ndirò, Yèsù Krístò ɔnzí àlè tó dhu-okú dō rō, Kàgàwà rí'í inè ndòzè àlè obhónángatále tí, ndàdè dhòdhòdhóngà tó ípìrònga níbhò àlè tó.

Kàgàwà bhà ídzinga arí ìndrù ɔwù nzérenge tó obi-tsinà ka kí'í dhu ǎ rō dhu

(Kòl 2.11-13; 3.1-10; Gàl 2.19-20; 1Pé 4.1-2)

6 ¹ Ndirò, ádhu ndi àlè kàkà àlè rùndò ndi Kàgàwà bhà ídzinga dō? Àlè kàkà tí àlè ràmbe nzérenge kèlè ɔnzí dō ndíní ndi ídzinga náambè tí ndise dō àlè tó? ² Inzi akekpá màtí! Àlè kádà wà ɔve ònà, ndirò ndi ɔve níndà wà àlè yà angyi àlè kí'í nà àlè-nyutsi nzérenge tó ǎfó rō rō. Ní, àlè kádè òko tídtí ìngbà dhu bhèyi àlè ràmbe nzérenge ɔnzí dō? ³ Nyí nyèni wà dhu mbèyi nyú, àlè kóró yà bàtizò àlè kalú Yèsù Krístò-nyutsi rō, àlè ràvè wà atdíkpá kà màrà. ⁴ Obhó tí, ndi bàtizò-otù ǎ, yà angyi àlè kí'í nà nzérenge tó ǎfó náavè, kadù òtòndà kà màrà. Ní Àba Kàgàwà bhà ádrùngbànga tó awàwù tó obi náabhù Krístò rìngbè ndi ɔve-bvù rō, ndíní àlè mà átò àlè kubhì tí ípìrònga-ɔwùtá nónzi ka dhu bhèyi. ⁵ Obhó tí, àdhàdhì àlè kúngbò àlè Krístò nà kà màrà àlè káve atdíkpá dhu-otù ǎ dhu bhèyi, ní Kàgàwà abhàya àbhù àlè rùngbe àlè ɔve-bvù rō átò, àdhàdhì ndi ndabhù ka rìngbè

95.14 Àdamù anzi dhu mà Krístò anzi dhu màrà ò rō ùvò dhu nùupá kóró ale-ngbò yà adzi ǎ, rìrà àhù indonga ò màtí.

ndi ove-bvè rò dhu bhèyi. ⁶ Àlè kàkà àlè rùni dhu, angye àlè tó òfò ravè wà yà Krístò ka kùtò mèsàlabhà dò rò. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nzérenga rí'í mbà obi ná àlè dò, ndirò àlè ní nzi kàbhà ino. ⁷ Obhó tí, atdí ale mà náapé ève atdíkpá Krístò màná, ní ndi ale àhè wà nzérenga tó kòmò ò rò, ndi'í dónà ndífrò. ⁸ Àlè kapé í'í Krístò màná àlè káve atdíkpá dhu tí, ní àlè kà'ù wà dhu àlè rí'íya ípirònga ná atdíkpá Àbadhi màná átò. ⁹ Obhó tí, àlè kàni wà dhu Krístò ringbè wà ndi ove-bvè rò, ní kà rari nzi òvè tdfí. Ove rí'í mbà obi ná kà-dò akekpá màtí. ¹⁰ Òvè ndi ndòvè rò, kàvè atdí-gùna tí ndàdè nzérenga-obi nítò. Pbéù kòmbí kà rí'í ípirònga ná, ndirò ndi kàbhà ípirònga rí'í ndíni Kàgàwà-òvò nabhù tí rilè ndi. ¹¹ Ndi dhu bhèyi tí, kòmbí nyí nyákà nyòzè nyí iwà údà ove ònà ale tí, ndirò iwà ndi ove índà nzérenga rò rò ale tí. Ndirò Yèsù Krístò màná nyí nyúngbò nyí dhu-otù ò, nyí nyákà nyòzè nyí kòmbí ípirònga ná rí'í ndíni Kàgàwà-òvò nabhù tí rilè ndi ale tí.

¹² Níró, àpé nyùbhà nzérenga rí'í obi ná wò ove tó ngbòkù dò, nyámbe ndi ngbòkù rí atdyúya òho nzére dhu ònzì dò. ¹³ Àpé nyípfo ngbòkù tdfí dò ràmbe nzérenga ònzì dò, àdhàdhi ònzì ní obhónánga tó dhu t'ònzita tó ka kili wítà bhèyi. Pbéù, nyí nyákà nyàbhè nyí nyí-tírò Kàgàwà tó àdhàdhi ove-bvè rò ò nungbe ale bhèyi. Ndirò, nyí nyákà nyàbhè ngbòkù rí'í àdhàdhi obhónánga tó kasù ònzì nyí nyí ndi dhu bhèyi. ¹⁴ Obhó tí, nzérenga rí nzi idzi ònyè tdfí dò dáká. Nyí nyí'í mbà Úyátá bhà ádràngbànga tó obi-tsiná, pbéù nyí nyí'í Kàgàwà bhà ídzinga tó obi-tsiná.

¹⁵ Níró, ádhu ndi í'í rí'í? Dhu òfò tí nga àlè ràmbe nzérenga ònzì dò òmbà àlè kí'í Úyátá tó obi-tsiná, pbéù àlè kí'í Kàgàwà bhà ídzinga tó obi-tsiná dhu-okú dò rò? Ìnzì akekpá màtí! ¹⁶ Nyí nyèni tí obhó dhu, nyí rapé nyàbhè nyí-tírò nyí'í atdí ale tó arí kasù ònzì ale tí, nyàdè ndi ale ífà, ní nyí rari wò ndi nyí nyífà ale bhà ino? Dhu apé í'í nzérenga tó ino tí nyí nyí'í dhu tí, ní nzérenga ràdè nyèndà ònà dhu ní ove. Pbéù, nyí nyapé í'í Kàgàwà ífà ka kí dhu tó ino tí, ní ndi ífà ràdè nyàbhè nyòkò obhónánga ò. ¹⁷ Òtsò nyé Kàgàwà tó! Angyi nyí ní'í nzérenga tó ino. Pbéù kòmbí, nyí nyífà yà fùkà ka kúdhè dhu, nyàdè àkòná atdí afíkù nyé ná. ¹⁸ Nyí, yà Kàgàwà úkòlò nyí nzérenga ò rò rò, nyí nyúgèrè wà nyí nyòngò obhónánga tó ino tí. ¹⁹ Ma môte indrù tó òfò ò, yà ònzì dhu arí dèkù àlè ní sese fùkà ívívíngà-okú dò rò. Angyi nyí nyadzì nyí atdí dò, nyí ngbòkù ròngò nzérenga mà ínzà nga nòfò dhu màná ònzì, ndi dhu ràdè nyàbhè ònzì nyífà Kàgàwà. Ní kòmbí, nyí nyákà nyí ngbòkù ròngò obhónánga tó dhu ònzì, ndíni nyí nyoko tí Kàgàwà-nyíkpò ò ílè ale tí.

²⁰ Yà nzérenga tó ino tí nyí nyí'í rò, ní obhónánga ònzì nyí nyí dhu ní'í mbà obi ná dèkù. ²¹ Ní, ádhu ídzinga tí nyí nyabà yà angyi nyí nyanzì dhu ò rò? Indo, i dhu rí nyíkù àbhè ríwè, abádhí-nyètsì rò ráhè dhu ní ove nídhuní. ²² Pbéù, kòmbí Kàgàwà ípfo wà nyí nzérenga ò rò, ndàdè nyúgèrè nyòngò pbìndà kasutále tí. Ndi dhu-okú dò rò, nyí nyarí Kàgàwà-nyíkpò nòfò dhu ònzì, ndi dhu ràdè nyàbhè nyàbà dhòdhòdhónga tó ípirònga. ²³ Obhó tí, nzérenga arí àbhèna mùkùmbà tí pbìndà ino tó dhu ní ove, pbéù Kàgàwà arí àbhèna pbìndà ino tó tírònga tó perè ní dhòdhòdhónga tó ípirònga, àlè tó Ádràngbàlè Yèsù Krístò màná abádhí ùngbò ò dhu-otù ò.

Òwátána tó òfò ò ka kí Kàgàwà-kàsù ònzì dhu

(Gál 2.19-20)

7 ¹ Àbanízó, nyí nyèni wà yà fùkà ma múnona dhu, iwà nyí nyèni Úyátá dhu-okú dò rò. Úyátá arí'í obi ná indrù dò yà àdì ndi ale àdì nyíkpóna ná ònà kàsùmì ò tí. ² Atdí ndi dhu tó òfò ní, iwà àrà amba-bvè tsibhàlè ní ùmbátá tó Úyátá nùtsì wà pbìndà ípirònga ò pbìndà kpatsibhàlè ná yà àdì ndi kpatsibhàlè àdì nyíkpóna ná ònà kàsùmì ò. Pbéù, ndi kàbhà kpatsibhàlè náapé òvè, ní íyádhíyà rí'í mbà tdfí dò wò ndi nùtsì ndi kpatsibhàlè ná Úyátá-tsiná. ³ Níró, kápé àrà amba-bvè ngàtsi ale bhà, àdì pbìndà kpatsibhàlè àdì nyíkpóna ná ònà kàsùmì ò, ní ka kí kòzè rí'í mènnyòni ònzì ale tí. Pbéù, kàbhà kpatsibhàlè apé òvè, ní íyádhíyà rí'í mbà tdfí dò wò ndi nùtsì Úyátá-tsiná. Ndirò kà rí mbà àrà amba-bvè ngàtsi kpatsibhàlè bhà, nòzè ka kí nzi mènnyòni ònzì dhu tí. ⁴ Ní nyí mà àbanízó, ndi

dhu rí'í ndi dhu bhèyi tí tikú ònà rò. Úyátá nàndà dhu ní, nyí nyúdá wà ove ònà atdíkpá Krístò mànà, ndi ove ràdà nyíndà Úyátá bhà ádràngbànga tó obi ró rò. Ndirò kòmbí, nyí ní ngàtsi ale bhà ale. Ndi ale ní Krístò, yà ndi ningbè ove-bvù ró ale. Àlè ní Krístò bhà ale nídhuní, àlè kádà Kàgàwà bhà kasu ònzì rìbhò itse. ⁵ Obhó tí, angyè òfí ò àlè kí'í ònà kàsùmì ò, Úyátá ròzùna nzére dhu tí dhu ònzì ka kí dhu-atdyú náanzì kasu àlè-nyutsi ndàbhù àlè àlè rònzi i nzére dhu, yà àlè ùndà ràdà ove ò àlè-afí ònà ró dhu. ⁶ Angyi àlè kí'í Úyátá bhà ìno tí. Pbéù, àlè kúdá wà ove ònà Krístò mànà, ndi dhu ràdù àlè nùwù Úyátá bhà ìno-kàsù ò rò. Ní kòmbí, àlè kí'í ìnè àlè rònzi kasu Kàgàwà tó owátána tó òfí ò, kàbhà Ìlilá-Alafí bhà ùndata-tsinà, ìnzí ní angyè òfí yà ùtù tí Úyátá arí indrù ùtù ní ò.

Nzérenga rí ndèní Úyátá-otù ò dhu

(Ròm 3.19-20; 5.20; Gàl 3.21-22)

⁷ Nírò àlè kí àdhu ùno? Úyátá tí nzérenga? Ìnzí akekpá màfí! Pbéù, nzérenga tí rí'í dhu nábhù m̀ni ní Úyátá. Obhó tí, ìnzá Úyátá áti dhu ràkà nzá ngàtsi ale-fó rí'í dhu ràtdù afínù nání, ma m̀niyana nzí ngàtsi ale-fó rí'í dhu rí ale-afí àtdù dhu ràrì nzérenga ònzì ka kí dhu dhu. ⁸ Nzérenga abà otu ndi úyátá-otù ò, ndàbhù ma mongò kórò nzére dhu-tidò-atdyú òhò. Obhó tí, ìmbá Úyátá na, nzérenga rí'í àdhadhí iwà òvè dhu bhèyi nyùdutsi. ⁹ Angyi, ìnzá ma màpè Úyátá r̀nɔna dhu-tì ùnì mbèyi rò, ma mongónà àdì akye. Pbéù, ma mitdègu kà-tì ùnì, ní nzérenga adù ide p̀fɔna dš nyùdutsi, ¹⁰ ndàdè òngò ànyádu nòtdì ove tó dhu tí. Ndi dhu bhèyi ní ndi, Úyátá, yà indrù àbhù àmbènà ràbà ípírɔnga dhu, náadè ìbhòndà idù dhu ní afídu ònà ró ma mòvè dhu. ¹¹ Obhó tí, nzérenga náabà otu Úyátá-otù ò ndètrá ma, ndi dhu ràdè mabhù movè afídu ònà ró. ¹² Kàtsa ma mí ònà rò ní, ma máfina: Úyátá ní ìlilá dhu, ndirò kà rávina àlè rònzi dhu ní ìlilá dhu, obhónángá tó dhu, ndirò ídzi dhu. ¹³ Nírò, wò dhu t'átina wò ndi ídzi dhu, Úyátá, rahò ndi ma? Ìnzí ní ndi dhu bhèyi! Pbéù, ìma nahò ní nzérenga, ndidiyí wò ndi ídzi dhu ndòhò ma ní. Ní ndi Úyátá-otù ò nga ní ndi nzérenga níitè ndi nzérenga nyú tí ní.

Nzére dhu mà ídzi dhu mànà rí anya ònzì ale-nyutsi dhu

¹⁴ Obhó tí, àlè k̀ni wà dhu Úyátá nàndà dhu ní, Ìlilá-Alafí rìbhò ndi ka àlè tó. Pbéù ìmá na, ma ní indrù, yà iwà ka kàbhù kodzi rí'í nzérenga tó ìno tí ale. ¹⁵ Obhó tí, yà ma m̀nzina dhu náarí nzí dùdu àlè: yà ma mòzè m̀nzì dhu nónzi ma marí nzí àdà, pbéù yà ma m̀ndrò dhu ní ndi ma marádù ònzìnà. ¹⁶ Ma m̀ni wà dhu yà ma m̀nzina dhu ràrì nzére dhu. Ní ndi dhu ìtè dhu iwà ma rà'ù Úyátá ùndò dhu ídzi dhu tí. ¹⁷ Nírò kòmbí, ìnzí ní ìma ndi ma mí ndi dhu ònzì, pbéù k̀nzì rí ní yà nyùdutsi rí'í nzérenga. ¹⁸ Obhó tí, ma m̀ni wà dhu ídzi dhu ràrì'í mbà nyùdutsi. Kà-tì ní, indrù tó pbàkà òfí ò, atdyúdu rí'í ìnè m̀nzì ídzi dhu, pbéù ndi dhu ònzì ma mí ní obi rí'í mbà. ¹⁹ Obhó tí, ma marí nzí yà ma mòzè m̀nzì ídzi dhu ònzì, pbéù ma marádù ònzìnà ní nzére dhu yà ìnzá ma mòzè m̀nzì. ²⁰ Nírò, dhu apé í'í ma marí yà ìnzá ma mòzè m̀nzì dhu ònzì dhu tí, ní ìnzí ní ìma ndi ndi dhu ònzì ma marí, pbéù k̀nzì arí ní yà nyùdutsi rí'í nzérenga.

²¹ Nírò, ma mòsè wà nyùdutsi arí ndònzì dhu. Ndi dhu ní: yà ma mòzè m̀nzì ídzi dhu ònà kàsùmì ò, ma marádù ònzìnà ní nzére dhu. ²² Afídu ònà rò, idhèdu nika ní Kàgàwà bhà Úyátá, ²³ pbéù nyùdutsi, ma minè nzérenga rìbhòna ngàtsi obi ndùgye rí ndi afídu ò rí'í ídzi ìrèta tó obi nà ró. Ndi dhu ònzì ma mí'í yà nyùdutsinà rò rí kasu ònzì ndi nzérenga bhà obi tó imbitále tí. ²⁴ Ma mí'í àpbè ò! Ní ádhi pbá ale ndi migù rí yà ove ò rí m̀nda ale-ngbò-fó rò? ²⁵ Ilèta àkà mabhù Kàgàwà tó! Ka ní ndi migù rí àlè tó Àdràngbàle Yèsù Krístò-otù ò!

Nírò, pbàkà ìrèta ònà rò, ìma ní Kàgàwà bhà Úyátá tó ìno, pbéù indrù tó pbàkà òfí ò, ìma ní nzérenga bhà obi tó ìno.

Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí-otù 5 tí ka kádù kà-nyìkpó nǒfì dhu ònzì dhu

8¹ Nírò kòmbí, yà Yèsù Krístò nà ì nùngbò ale dǒ Kàgàwà rí nǚ́ anya òtǔ́ akekpá màtá. ² Obhó tí, Yèsù Krístò nà àlè kúngbò ale rò, àlè kí'ì Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí bhà obi-tsinà. Ndi Ìlílà-Alafí ní ndi àlè nùkòlo nzérenga mà ove mànà tó obi 5 rò, ndàdù ípírònga-owátá nǐbhò àlè tó. ³ Músà bhà Ɖyátá tó ndi dhu akána nǚ́, àlè tó ale-ngbò tó 5fò tó ívínínga nǚ́tùtù kà-tsù ìnzì rònzì ndi dhu dhu-okú dǒ rǒ'. Pbéù, Kàgàwà ní ndi adù kònzì. Kívi Idhùná àlè tó ale-ngbò tó 5fò 5, ndíni àlè'ì nùkòlo tí nzérenga 5 rò. Ndi Idhùná bhà ove-otù 5 ní ndi kátdì nzérenga-ànyá. ⁴ Kánzi dhu ndi dhu bhèyi, ndíni ndabhè tí Ɖyátá ònzì obhónánà ráká àlè-nyùtsì. Àlè'ì ní nǚ́ yà ì òzè dhu bhèyi arí 'ùnda ìtírò ale, pbéù àlè'ì ní Ìlílà-Alafí arí ùndana ale. ⁵ Obhó tí, wò ì òzè dhu bhèyi arí 'ùnda ìtírò ale náarí afíya itù ì í atdyúya òho dhu ní. Pbéù, Ìlílà-Alafí náaríndana ale, náarí afíya itù ndi Ìlílà-Alafí òzè 'ònzì dhu ní. ⁶ Ale-ngbò rí atdyúya òho dhu ní ka kí ale-afí itù dhu náarí indrù ùnda ove ò. Pbéù, Ìlílà-Alafí òzè dhu ní ka kí ale-afí itù dhu náarí indrù ùnda ípírònga mà mǎrànga mànà ò. ⁷ Obhó tí, ale-ngbò rí atdyúya òho dhu òho átdù afíya ale ní Kàgàwà-rò òmvù. Obhó tí, abádhi nífá nǚ́ kàbhà Ɖyátá, ndírò abádhi rí kífù dhu rí'ì odú nyú. ⁸ Ì òzè dhu bhèyi arí 'ùnda ìtírò ale rí Kàgàwà-idhè níká dhu rí'ì odú nyú.

⁹ Nyí'í na, nyí ní nǚ́ ngbóya aréndana ale, pbéù nyùnda arí ní Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí, dhu apé ì'ì ndi Ìlílà-Alafí rí'ì nyùkùtsi dhu tí. Ndirò, ìmbá Krístò bhà ndi Ìlílà-Alafí náapé ì'ì nyùkùtsi, ní nyí ní nǚ́ kàbhà ale. ¹⁰ Pbéù, dhu apé ì'ì Krístò rí'ì nyùkùtsi dhu tí, ní ngbòkù mà rí mbá òvè nzérenga-okú dǒ rò, ní nyí nyí ípírònga àbà àbà Ìlílà-Alafí-otù 5, iwà Kàgàwà 5zè nyí obhónángatále tí nyìkpóna 5 dhu-okú dǒ rò. ¹¹ Yà Yèsù Krístò nabhè ríngbè ndi ove-bvè rò Kàgàwà ní bhà Ìlílà-Alafí náapé ì'ì nyùkùtsi, ní ndi Kàgàwà rí ípírònga àbhù átd wò ove tó ngbòkù tó, yà nyùkùtsi rí'ì pǐndà Ìlílà-Alafí-otù 5.

¹² Nírò àbanǐnzó, àlè kí'ì wánzá nà. Pbéù ndi wánzá ní nǚ́ ale-ngbò nàndà dhu tó, yà kòzè dhu bhèyi àlè kádù òko ní wánzá. ¹³ Obhó tí, nyí nyapé òko nyònzì ale-ngbò ózè dhu, ní nyí nyádù ùve ùvè. Pbéù, nyí nyapé nyùkùtsi nzére màtso nókycè Ìlílà Alafí bhà obi ní, ní nyí nyádù dhòdhòdhóngà tó ípírònga nábà àbà. ¹⁴ Obhó tí, kóró ale yà Kàgàwà bhà Alafí náarí ùndana ní Kàgàwà bhà inzo. ¹⁵ Yà nyí nyabà Ìlílà-Alafí ní nǚ́ ìno tí rí nyàbhù nyòkò, ndírò odo nà rí nyàbhù nyí'ì tǔtǔdǔ Alafí. Pbéù, nyí nyabà Ìlílà-Alafí ní Kàgàwà bhà inzo nyú tí rí nyùgèrè nyòngò Alafí. Ndi Alafí ní ndi rí àlè àbhù àlè rǎfà àlè, àlè rǎtí: «Ába, Ábadu!» ¹⁶ Ndi Alafí nditírò ní ndi rí dhu ìtè kǐngba àlè-afí ò àlè rǎrì Kàgàwà bhà inzo. ¹⁷ Ndirò àlè kapé ì'ì Kàgàwà bhà inzo tí, ní àlè ní'íya kàbhà dhu-kámá. Àlè ní'íya Kàgàwà bhà dhu kámá atdíkpá Krístò mànà. Obhó tí, dhu apé ì'ì atdíkpá àlè kí àpè àbà Krístò mànà dhu tí, ní àlè kí'íya ngari nà átd kàbhà ádrùngbànga tó awáwù ò.

Kàgàwà náabhèya pǐndà inzo ròtsù pǐndà ádrùngbànga tó awáwù ò dhu

¹⁸ Ndirò ma màla dhu, yà kòmbí àlè kábàna àpè ní ráká nǚ́ kudhe yà Kàgàwà udhé àlè tó ádrùngbànga tó awáwù nà. ¹⁹ Obhó tí, yà Kàgàwà anzì kóró dhu-tsí rǒdona atdyúya nyú nà dhu ní Kàgàwà rí pǐndà inzo tí rí'ì ale ìtè òná kàsùmì. ²⁰ Ròpè ndi mǎhàngá ò rò, yà Kàgàwà abhòlò kóró dhu-tsí-ànyá kátdì wà ìmbá rí'ì yà ì akána ì'ì nà obi nà, 'ònzì ì àkàná 'ònzì dhu'. Ìnzì ní ì dhu-tsí ì ndi dhu nazè, pbéù Kàgàwà ní ndi ka nazè rí'ì ndi dhu bhèyi. Pbéù ì dhu-tsí rǒdona rònzì ndi dhu rí'ì inè. ²¹ Obhó tí, Kàgàwà udhé wà yà ndi ndabhòlò kóró dhu-tsí àbhù ndi ndi rùvò yà abádhi arí'ì tsinanà ádrùngbànga tó obi yà dhu ìnzà arí ò rò òná kàsùmì. Ndi dhu bhèyi ní ndi ì dhu-tsí nùgèrèya ì, 'òngò owátána tí, 'adù ì'ì ngari nà Kàgàwà bhà inzo tó ádrùngbànga tó awáwù ò. ²² Obhó tí, àlè kǎni wà dhu ì dhu-tsí rarí tagá ònzì kòmbí, 'adù àmbe àpè àbà dǒ àdhàdhì ndùgè rí

^{18,3} Ngátsi 5fò 5 ka kàmbèná kǎno yà dhu bhèyi: ... àlè tó ale-ngbò tó 5fò tó ívínínga nǚ́tùtù àlè-tsù ìnzì àlè rǎfà ndi Ɖyátá àkáká dhu bhèyi dhu-okú dǒ rò.

^{8,20} Ɖpt 3.17-19

tsibhále náarí àpè è àbà dhu bhèyi. ²³ Pbéù, ìnzí ní Kàgàwà abhòlò kòkò dhu-tsí kèlè ì ndi tagà ònzi arí. Àlè mà àlè karí tagà ònzi átò àlè-nyutsi, àzèmbè àlè kí dhu òdo Kàgàwà ritè àlè p̀b̀indà inzo nyú tí, ndàdè àlè-ngbò ègèrè r̀ngò èwútána tó ale-ngbò, yà ìnzí rádè òvè tí r̀rò. I dhu òdo àlè kí ònanà, àlè kábà wà Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí rí'í yà kákò findá láká àlè tó perè ǹnzí ò wemberè tó perè tí. ²⁴ Obhó tí, Kàgàwà ígù wà àlè, ndirò àlè kà'ù wà dhu íbho kà r̀arí kóró dhu yà ndí ndakò findá láká àlè tó íbho àlè tó. Àlè kapé yà àlè tó kákò findá láká dhu àlè, ní àlè kòdona àlè ràbà t̀d̀t̀d̀ dhu rí'í mbà. Àzèmbè àlè ka kálana ale-nyìkpò ní dhu nòdò ka tí àdè òdo ndíni ka kabá tí? ²⁵ Pbéù, àlè kapé ìnzá àlè kápè àlana dhu òdo àlè ràbà, ní àlè kádù ndí dhu òdò àlè ràbà àlè-afí àlè kòtù rò.

²⁶ Ndi dhu bhèyi tí, Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí rí'í àlè dzèna ònzi àlè tó ivívinga ò, ìnzá àlè k̀ni itsòta àkáká dhu bhèyi nídhuní. Pbéù, ndí Ìlílà-Alafí ndítírò rí'í ndítìsò dhèna Kàgàwà-rò àlè-okú dò rò, yà ìnzí ka kádè àwenà ale-tsù ò òfò ò. ²⁷ Ndirò Kàgàwà yà àlè-afí ò dhu àlè arí ale, ǹni wà p̀b̀indà Ìlílà-Alafí òzè ndònzí fóná dhu. Obhó tí, ndí Alafí arí ndítìsò Kàgàwà bhà ale dò Kàgàwà nyú nòzè ka dhu bhèyi. ²⁸ Ndirò, àlè k̀ni wà dhu, Kàgàwà rarí kóró dhu-tsí àbhè ríbhò ídzinga ndí nòzè ale tó. I ale ní yà k̀nzi yà ndí nyú ndí ndudhé ka dhu bhèyi ale. ²⁹ Obhó tí, Kàgàwà avò ì ale anyangyi, ndàdè dhu ùdhe átò ndíni ndí ndabhàya tí abádí r̀fò ì Idhùnà nà. Ndi dhu bhèyi ní ndí, ndí kà t'Ídhùnà náadèya ì'í sengba tí kóró adóna tó. ³⁰ Ndirò, ì ale yà Kàgàwà avò anyangyi, ní k̀nzi átò. Kòkò k̀nzi ale kázè átò obhónángatále tí. Ndirò, kòkò ì obhónángatále tí kázè ale tó kákò wà láká, ndí rabhàya abádí r̀òtsù átò p̀b̀indà ádr̀ngbànga tó awáwù ò.

Kàgàwà òzè àlè ní àzè r̀ò rí'í àlè ìndà atdí dhu mà rí'í mbà dhu

³¹ Níró, ádhu ndí àlè káká àlè r̀m̀ò wò dhu-dzidò? Kàgàwà apé ì'í àlè-tí'òná rò, ní ádhi ndí àlè r̀ò òmvù tí rádè ì'í? ³² Ábadhi níwá nzá Idhùnà nyú mà, p̀béù kípfo ka r̀rà òvè àlè-okú dò rò kóró. Ní kà rádè àdi ìngbà dhu bhèyi ìnzí ndìbhò kóró dhu àlè tó ndí Idhùnà màna? ³³ Ádhi p̀bá ale ndí Kàgàwà òvò f̀ndá ale nòbhè rádè? Ìmbà rí'í atdí màtí! Obhó tí, Kàgàwà nyú ndítírò nòzè wà abádí obhónángatále tí. ³⁴ Ádhi p̀bá ale ndí anya òtí rádè abádí dò? Ìmbà rí'í atdí màtí! Obhó tí, Yèsù Krístò náavè abádí-okú dò rò, ndirò ròsè ndí dhu dòná, kádè ndìngbè èvè-bvè rò. Ka ní ndí àdi kòmbí Kàgàwà bhà fànga dòná rò, ndámbe ndítìsò dò àlè-dò. ³⁵ Ádhu ndí àlè ìndà rádè Krístò òzè àlè ní àzè r̀ò rò? Tí àpè, tí izè, tí avuta, tí àwù, tí ìmbà áfina ka kí mberè rí'í dhu, tí arita, ndirò tí èvè? ³⁶ Ádhàdhi Ìlílà Andítá r̀vona dhu bhèyi:

«Okúnù dò rò, ka karí màpà kòkyè mà bìlìnganà Kàgàwà.

Ka karí m̀zè àzèna ka kówu tàma bhèyi!» ³⁷ Pbéù kóró kòkò dhu ò, àlè kábà mùlèma atdí dò wò ndí àlè nòzè Krístò-otù ò. ³⁸ Obhó tí, mà mà'ù wà dhu, ìnzí atdí dhu mà r̀aràdè àlè ìndà Kàgàwà òzè àlè ní àzè r̀ò rò: ìmbà rí'í èvè màtí, ìmbà rí'í ípìr̀ngà màtí, ìmbà rí'í màlàyíkà màtí, ìmbà rí'í nzére-alafí màtí, ìmbà rí'í yà kòmbí rí'í dhu màtí, ìmbà rí'í ìrà r̀rà dhu màtí, ndirò ìmbà rí'í ádr̀ngbànga tó òbi nà arí'í ale màtí. ³⁹ Ndi dhu bhèyi tí, ìmbà rí'í òr̀-akpà ò òbi nà dhu màtí, ìmbà rí'í yà adzi ò òbi nà dhu màtí, ìmbà rí'í Kàgàwà abhòlò kóró ngèkpà dhu màtí, ní rí'í nzi àdè àlè ìndà yà Kàgàwà itè àlè tó Yèsù Krístò, àlè tó Ádr̀ngbàle-otù ò àzè r̀ò rò.

Pòlò rí'í izè nà àbhò *Pb̀àisràyéli nyú ná'ù nzá Yèsù Krístò dhu-okú dò rò dhu

9 ¹ Krístò nà mà mùngbò mà dhu-okú dò rò, mà mí obhó dhu ènò, mà mí nzi títò ènò. Kàgàwà bhà Ìlílà-Alafí rí'í m̀nda nídhuní, afidú rí'í ndí dhu itè kpangba idú. ² Mà mòzè m̀ndò dhu ní, afidú r̀arí'í ádr̀ngbà izè nà ndirò ìnzí ríku àpè nà. ³ Mà màmbèna òzèna dhu ní mí'í Kàgàwà òfú ale tí ndirò Krístò-rò rò ndí ìndà ale tí, àbaninzo, káká atdí r̀gànga tí mà mí'í màna tó ngari ò, ndí dhu bhèyi mà m̀nzí dhu dhu rádè abádí

¹8.36 Zab 44.23

ìgù nání. ⁴I àbanínzò ní Pbàìsràyélí, yà Kàgàwà náavò rí'ì p̀bìndà inzo tí. Kítè p̀bìndà ádr̀ngb̀ngba t́ awáwè abádí t̀, k̀nzí ungb̀t̀a t́ l̀k̀á abádí t́'ábhúna mànà, k̀bhè Ùyátá abádí t̀ Músà-otù ð, kítè ndèle abádí rádè t́ dhu abádí t̀, ndírò k̀k̀ò ábhò dhu t́ l̀k̀á abádí t̀. ⁵Abádí ní àlè t́'ábhúna-nzìnzì t́ p̀b̀ádzukuru, ndírò Krístò ka kugù ale-ngb̀ò t̀ ðf̀ò ð abádí-dhú nzínzì ð. Ndí Krístò ní ndí Kàgàwà yà kórò dhu d̀ò arí'ì ale. Kàkà kilè dhòdhòdhónganà! Àmìnà.

⁶Ma màti nzá Kàgàwà akò l̀k̀á r̀k̀á nzá. Obhó t́, ìnzí ní kórò ale yà Pbàìsràyélí ð r̀ò úvò ndí obhóná Pbàìsràyélí, ⁷ndírò ìnzí ní Àbràhamù-dhú ð r̀ò úvò ale kórò ì obhóná Àbràhamù bhà inzo. Obhó t́, Kàgàwà akò l̀k̀á Àbràhamù t̀, ndàti: «Ìsakà-otù ð nga ní ndí nyí nyabáya p̀b̀k̀è dhu t́ ka kòz̀na p̀b̀ádzukuru ní'ù.» ⁸Kà-tì ní, ìnzí ní k̀k̀ò ka kugù àdhàdhì ìndrù ùgù ka karí dhu bhèyi nzónzo ì ka kòz̀na rí'ì Kàgàwà bhà inzo t́, p̀b̀ètè k̀k̀ò ka kugù Kàgàwà akò l̀k̀á-otù ð nzónzo ní ì ka kòz̀na rí'ì k̀bhà obhóná p̀b̀ádzukuru t́. ⁹Yàrí ní ndí Kàgàwà akò l̀k̀á, ndàti: «Yà dhu bhèyi kàsəmì ð, ma m̀rà t̀d̀t̀d̀ò, ní Sàrà rí kpatsibhá ngb̀ngba nùgù'.»

¹⁰Ndírò, ì'ì rí'ì ní nzí wò dhu kèlè. R̀èbhèkà rí'ì ìnè átò. Íyàdhíyà nùgù ðyò ozò-nzo Èsawù mà Yàkòbhò nà, atdí àba, àlè t́'ábhunà Ìsakà t̀. ¹¹Pb̀ètè, ìnzà ka k̀p̀è ì nzónzo mà nùgù r̀òr̀ò, ndírò ìnzà ì nzónzo àp̀è atdí ìdzì dhu mà ndírò atdí nzèrè dhu mà ǹnzì r̀òr̀ò, ndí'ì Kàgàwà udhé dhu náaká t́, àdhàdhì k̀arí dhu òvò ònà ðf̀ò ð, ¹²ndí ðf̀ò ní ìnzà nga nàndà ìndrù-kàsè nà, p̀b̀ètè kàndà nga yà ìndrù nunzi Kàgàwà-afí òzè dhu kèlè nà. Ní Kàgàwà avò dhu R̀èbhèkà t̀ ndàti: «Ádr̀ngb̀-ìngba ǹonziya kasu olù-ìngba t̀'w.» ¹³Ìlìl̀ Andítá rí dhu òvò, ndàti: «Ma mòzè Yàkòbhò, madè Èsawù ǹndr̀ò'.»

Kàgàwà arí dhu ònzi ndí ndòzè dhu bhèyi p̀b̀ìndà ale ní dhu

¹⁴Nírò, ádhu àlè k̀k̀á àlè r̀ǹò? Tí ìnzí Kàgàwà rarí obhónànga ònzi? Ìnzí akekpá matí! ¹⁵Obhó t́, k̀v̀ò dhu Músà t̀, ndàti: «Ma mí ìzè àbà d̀nà ní ma mòzè mabà ìzè d̀nà ale, ndírò ma mí ìdzìnga ònzi f̀ìndà ní ma mòzè m̀nzì ìdzìnga f̀ìndà ale'.» ¹⁶Nírò, Kàgàwà bhà ìdzìnga nàndà nzá nga ìndrù òzè dhu nà ndírò ndí ale r̀nzìna dhu nà, p̀b̀ètè kàndà nga kà rí ìzè àbà ìndrù d̀ò dhu nà. ¹⁷Ìlìl̀ Andítá ð, Kàgàwà rí dhu òvò Mírì t́ p̀b̀ìrì ð ádr̀ngb̀ kamà t̀, ndàti: «Ma mídì nyí nyí'ì ádr̀ngb̀ kamà t́, ndí'ì ma mìtè t́ p̀b̀àk̀ ádr̀ngb̀ngba t́ òbì otùnè ð, ndírò ndí'ì ìndrù ìgá t́ òvòdu yà adzi ð kórò ngari ònà'.» ¹⁸Nírò, Kàgàwà arí ìzè àbà ndí ndòzè ndàbà ìzè d̀nà ale-d̀ò, ndírò k̀arí ndí ndòzè afina r̀ò'ò odù ale-afí àbhè r̀ò'ò odù.

¹⁹Wò dhu bhèyi Kàgàwà arí dhu ònzi r̀ò, nyí nyí'ì nyatí ìma ní: «Ádhu Kàgàwà r̀òr̀ò ní ìndrù d̀ò t̀d̀t̀d̀ò okúna d̀ò r̀ò? Atdí ale mà t́'ì ìnè ndàwè kà-afí òzè ndònzì dhu?» ²⁰Ní kòmbí, ìnyí ní àdhi ndí'ì nyí nyagò t́ nyí Kàgàwà nà? Adzi ní ka k̀bh̀l̀ò wìtù t́ àdù àtìna àtì ndí ǹbh̀l̀ò ale ní: «Ádhu nyí nyòbh̀l̀ò ìma wò dhu bhèyi ní?» ²¹Ìtè òrè arí ale t́ nzí àdù ndí ndòzè ndònzì dhu ònzi p̀b̀ìndà anzi ní? Ndí atdí anzi-adí ní t́, kà t́ nzí àdù ìf̀eta nà àkà wìtù òbh̀l̀ò, ndàdù yà bìlìnganà ka karí ngb̀yà òko wìtù òbh̀l̀ò átò?

²²Ndì dhu bhèyi t́, Kàgàwà rí'ì ìnè ndònzì dhu ndí ndòzè dhu bhèyi p̀b̀ìndà ale ní. Kàzè ndítè p̀b̀ìndà nàwí yà àkàkàna ndítè ànyàya ale t̀, ndí'ì p̀b̀ìndà ádr̀ngb̀ngba t́ òbì nítè t́. P̀b̀ètè kàdè ì ale t́ dhu-dzi òndù atdí'ì. ²³Kàzè átò ndítè p̀b̀ìndà ádr̀ngb̀ngba t́ awáwè t́ ábh̀ngba yà ìzè ndí ndàbà d̀yá ale t̀. Ì ale k̀bh̀l̀ò angyangyi ndí'ì otsúya t́ ndí p̀b̀ìndà ádr̀ngb̀ngba t́ awáwè ð. ²⁴Ì ale ní àlè'ì. K̀nzì nzá àlè *P̀b̀yàhúdí nzínzì ð

^u9.7 Opt 21.12

^v9.9 Opt 18.10-14

^w9.12 Opt 25.23

^x9.13 Mál 1.2-3

^y9.15 Uvt 33.19

^z9.17 Uvt 9.16

rò tí, pbétù künzi àlè ìnzí ní Pbàyàhúdí nzinzi ð rò átò. ²⁵ Ndi dhu rí'ì àdhàdhì yà nabi Ìseyà bhà bhükù ð Kàgàwà avò dhu bhèyi. Kàti:

«Ìmbà í'ì pbàkà ale tí ale
ní ma manziya «Pbàkà Ale» tí.

Yà inzà ma matí atdíð ð ma mózè dhu tí ale,
ní ma manziya «Atdíð ma mózè Ale» tí^a.

²⁶ Ndirò abádhí tò ka kavò dhu ònà rò ngari, kati: «Nyí ní nzí pbàkà ale,»
ní ð rò ka kanziya abádhí Kàgàwà, yà Ípìrònga ná arí'ì ale bhà Inzo tí^b.»

²⁷ Nabi Ìsayà na náavò dhu kpanjangba Pbàisràyéí-okú ðò rò, ndàti: «Ìmbà Pbàisràyéí àmbènà í'ì abho àdhàdhì ádrùngbà rèrù-bidò ɔsɔkpó bhèyi màtí, ní ngúfe ale kèlè abádhí nzinzi ð rí ndi ègè. ²⁸ Obhó tí, Ádrùngbàle Kàgàwà rí yà adzi ð ale-ànyà ìtì òkàkà dhu bhèyi, yà ndi nyú ndi ndum ka dhu bhèyi, ndirò kà rí ndi dhu ònzi inzà ndi ndòðò nga adzi rórò^c.» ²⁹ Ndirò ndi nabi Ìsayà náavò dhu angyinà rò átò ndàti:

«Ìnzí Kàgàwà, yà kórò dhu ðò arí'ì ɔbi ná ale nígèyana gukyè àlè-dhú nzinzi ð atdíðhenà ale àlè tò,

ní àlè kúliyana àlè Sòdomò mà Gòmòrà ná tò kígò ð bhà, yà kàtdì tsèya bhèyi^d.»

Krístò ní yà ìndrù-pfð èbè arí bhalabhala tò odu dhu

³⁰ Ndirò, ádhu ndi àlè kàkà àlè rànò? Ìnzí ní Pbàisràyéí yà inzà dhu nanè Kàgàwà ròzè ð obhónángatále tí ale, ní kòzè wà obhónángatále tí a'uta-otù ð. ³¹ Pbétù Pbàisràyéí, yà Úyátá t'ífuta-otù ð Kàgàwà rí 'òzè obhónángatále tí dhu ònè rò ubhínà ale, náawù nzà ùvò ndi bhèyi ka rí 'òzè dhu ð. ³² Ádhu-okú ðò rò? Abádhí anè nzà ndi obhónánga a'uta-otù ð, pbétù abádhí anè ka yà ð ónzina kasè-otù ð dhu-okú ðò rò. Abádhí-pfð onzi abè wò ìndrù-pfð àbhè arí onzi ròbè odu rò, ³³ àdhàdhì Kàgàwà rànna Ìlílà Andítá ð dhu bhèyi. Kà ràtina:

«Kàní ma mìlì ìndrù-pfð èbè rí odu *Sàyuni tò pbìrì ðò.

Ka ní ìndrù àbhè rí ràwà ð bhalabhala tò odu.

Pbétù, kà'u rí ale-nyí rí nzí iwè^e.»

*Pbàisràyéí núvò ð ìnzí 'èngè ídzi otu dhu

10 ¹ Àbanínzò, ma mí atdyúna òho dhu, ndirò ma mí mìtsò Kàgàwà-rò Pbàisràyéí-okú ðò rò ní dhu ní Kàgàwà ràkà ndigè abádhí. ² Obhó tí, ima ní yà ma múnona dhu tò ngàmbi: abádhí ní atdíð Kàgàwà nózè 'ífè ale, pbétù ndi ifuta náhu nzà obhónà inga t'únita ð rò. ³ Abádhí-ò àlè nzà ingbà dhu bhèyi màtí Kàgàwà arí ìndrù òzè obhónángatále tí dhu, 'àdè dhu ònè ìdì fíyò obhónánga ìtìrò. Abádhí úvò ð ìnzí 'èngè obhónángatále tí Kàgàwà rí 'òzè ònà otu. ⁴ Obhó tí, Krístò-otù ð, Úyátá nárà àhu ndi ndàkàna ndàrà àhu rò, ndí Krístò ná'ù ingbatì ìlì ndi ale mà nòzè Kàgàwà adè tí obhónángatále tí.

Ògè rí'ì yà Ádrùngbàle Yèsù ná'ù ale tò kórò dhu

⁵ Yàrí ní Músà andí Úyátá ífè ka kí dhu-otù ð Kàgàwà rí ìndrù òzè obhónángatále tí dhu ðò dhu. Kàti: «Úyátá únò dhu ífè rí ale, ní ràdè ípìrònga àbà ndi Úyátá-otù ð^f.»

⁶ Pbétù, Kàgàwà rí ìndrù òzè obhónángatále tí a'uta-otù ð dhu rí mbà í'ì ɔbi tí ìndrù tò. Ìlílà Andítá ð ka kándí dhu ndi dhu ðò kati, nyí ràkà nzà nyatí afinè ð: «Ádhi ndi òrè-akpà ð rúpo?» Ndi dhu nádè í'ì àdhàdhì Krístò àbhè nyí nyí rífo ànyìrò dhu bhèyi dhu. ⁷ Ndirò,

^a9.25 Ìse 2.25

^b9.26 Ìse 2.1

^c9.28 Ìsa 10.22-23

^d9.29 ɔpt 19.23-28; Ìsa 1.9

^e9.33 Ìsa 8.14; 28.16

^f10.5 Law 18.5

nyí nyàkà nzá nyati: «Ádhi ndi ɔve-bvè rófo?» Ndi dhu nádù ì'ì àdhàdhi Krístò àbhù nyi nyí rùpò ànyì rò dhu bhèyi dhu. ⁸ Pbetù, yàrí ní ndi Ìlílà Andítá ʘnd Kàgàwà rì ìndrù òzè obhónángatále tí a'uta-otù ʘ dhu dʘ dhu: «Kàgàwà bhà ʘte rí'ì íkyèrò tìnù, kà rí'ì linù ndirò kà rí'ì afinù òʘ.» Ndi ʘte ní Krístò à'u ka kí dhu dʘ má maròvona ìndrù tò ʘte. ⁹ Nyí nyapè dhu ʘno kpangba tsùna nyé ní nyati Yèsù ràrí Ádrèngbàle, nyadè dhu à'u atdí afinù nyé nà iwà Kàgàwà rabhè ka rìngbè ndi ɔve-bvè rò, ní nyí nyadè ògè ògè.

¹⁰ Obhò tí, ìndrù apé Yèsù Krístò ná'u afina nyé ò rò, nòzè Kàgàwà ràdè obhónángatále tí. Ndirò, kápè ka ndi ndà'u dhu ʘno kpangba tsùna nyé ní, ní Kàgàwà ràdè kigù igù.

¹¹ Obhò tí, Ìlílà Andítá ràtina: «Ìngbàtí fli ndi ale mà náapè kà'u, ní ndi ale rí nzi àdè dhu òzù ndàti, kòkòrò ndi ra'u ka^h.» ¹² Nírò Kàgàwà-ònzí, Pbàyàhúdì mà ìnzí ní Pbàyàhúdì mà nà nùdà ì ní dhu rí ìmbà ì'ì atdí màtí. Obhò tí, kórò ale rí'ì nà Ádrèngbàle tí ale ní atdí ale kèlè, ndirò kàrí ídzìngà ònzí kórò ale yà foná dhu nònzí tò. ¹³ Ìlílà Andítá rí dhu òvo, ndàti: «Ndi Ádrèngbàle-rò ndi nitsò ìngbàtí fli ndi ale mà ní ràdè ògè ògè!»

¹⁴ Nírò, ìndrù ràdè 'ìtsò ìngbà dhu bhèyi yà ìnzá ì á'u Krístò-rò? Ndirò, abádhí ràdè kà'u ìngbà dhu bhèyi ìnzá ì apè kàbhà màkùrè ìri rórò? Ndirò abádhí ràdè kàbhà màkùrè ìri ìngbà dhu bhèyi ìmbà ndi dhu ʘno rí abádhí tò ale rí'ì rò? ¹⁵ Ndirò, kà kádè dhu ʘnd abádhí tò ìngbà dhu bhèyi dhu apé ì'ì ìnzá ka kòvì ìndrù abádhí-tí'ò dhu tí? Ìlílà Andítá rí dhu òvo mbèyi nyé ndàti: «Ídzi Màkùrè nà ríwu ale ríwu dhu àlà ka kí dhu ní ídzi dhu!»

¹⁶ Pbetù, kórò ale náa'u nzá ndi Ídzi Màkùrè. Obhò tí, nabì Ìsayà náavò dhu ndàti: «ʘo Ádrèngbàlé, ádhi ndi má múnona Ídzi Màkùrè ná'u'ò?» ¹⁷ Ní ndi dhu bhèyi tí, ìndrù arí dhu à'u Ídzi Màkùrè ì ìri rò, ndirò ndi Ídzi Màkùrè ní Krístò dʘ róte ʘte.

¹⁸ Nírò ma mí dhu ìvù, matí: Pbàyàhúdì níri tí ìnzá ndi màkùrè? Abádhí ìri wà ka! Obhò tí, Ìlílà Andítá ràtina:

«Màkùrè nà ríwu ale-tù níri ndi kórò yà adzi ʘ,
abádhí-òtè àrà àhè yà adzi ʘ kórò ngari ònà'!»

¹⁹ Ma mí dhu ìvù táfítdʘ, matí: Ndi dhu alá tí obhò Pbàìsràyélí-dò? Kálé wà abádhí-dò. Obhò tí, Músà ní'ì ndi wemberè t'ále, yà Kàgàwà avò dhu otùna ʘ, ndàti:

«Ma mí nyàbhè nyí'ì adha tó ale-afí nà yà ìmbà arí'ì pbàkà ale tí ale dʘ.
Ma mí nyàbhè nyákò yà ìnzá nga nùni dhu tí nyí nyaròzèna ale rʘm.»

²⁰ Nabì Ìsayà náavò Kàgàwà ʘnd fíndà ìnzí ní Pbàyàhúdì dʘ dhu átò obì nyé nà, ndàti: «Ma màbà ma fíyò ale ní kàkà ìnzí úbhì monè rò ale,

ma mítè ma fíyò ale ní kàkà ìnzí úbhì dhu ònzí rò fudú aleⁿ.»

²¹ Pbetù, Pbàìsràyélí-okú dʘ rò Kàgàwà ràtina yà dhu bhèyi: «Bilínganà ma màrà otsúdu ìyè rò mambe ìnzí arí inga ìri, ndirò dèya ídzò ale ùnzí dʘ ní ndíni ingo tí tidu òʘ.»

Kàgàwà náadhò nzá pbìndà ale *Pbàìsràyélí dòtsí dhu

11 ¹ Nírò, ma mí dhu ìvù matí: Kàgàwà náadhò tí òdho pbìndà ale? Ìnzá akekpá màtí! Obhò tí, ìmá nà, ìmá ní Mùìsràyèlì, Àbràhamè bhà màdzukurè, Bènyàmìnì bhà rùgànda. ² Kàgàwà náadhò nzá pbìndà ale kàkà angýiná rò ndi ndapè fíndà. Nyí nyèni tí nzá yà Ìlílà Andítá náarúnona nabì Èlìyà dʘ dhu? Pbàìsràyélí òbhè ndi ndi Kàgàwà-ònzí rò, kèno dhu ndàti: ³ «Ádrèngbàlé, abádhí ókyè pbùkè pbànábí, 'àdè pbùkè màzàbáhu

^g10.8 Tòr 30.12-14

^h10.11 Ìsa 28.16

ⁱ10.13 Yòw 3.5

^j10.15 Ìsa 52.7

^k10.16 Ìsa 53.1

^l10.18 Zàb 19.5

^m10.19 Tòr 32.21

ⁿ10.20 Ìsa 65.1

^o10.21 Ìsa 65.2

núgolo. Ní ima, ma mòdì atdí rò, ndírò abádíhí rí mone ndíní ì oho tí ma^p.» ⁴Ní, ádhu Kàgàwà adù ádunà kà tò? Kádù dhu kà tò, ndàtí: «Ma mòdò wà àrèbhè lufù ale idù. I ale ní kákà ì núvò ìnzí 'òkò otidyàya-dò *Bàlì tí kátina mēngū-ngba-ònzí ale^q.» ⁵Ndí dhu bhèyi tí, indo màtí, ì nùbhà ale-go rí'ì inè. I ale ní, yà Kàgàwà òpì fíndà pòndà ídzinga ò àdhàdhì afína nyú nòzè ka dhu bhèyi ale. ⁶Ní, dhu apé ì'ì Kàgàwà òpì abádíhí pòndà ídzinga-otù ò dhu tí, ní kòpì nzá abádíhí ònzí dhu-okú dò rò. Ndí dhu bhèyi kì'ì rò, kàbhà ídzinga ní nzí àdù ì'ì ídzinga.

⁷Ní, ádhu olu? Pòràsàyéélí náabà tí nzá yà ì arónena Kàgàwà bhà ídzinga? Ngúfe ale kèlè yà Kàgàwà òpì fíndà ní ì ka nabà. Pbéù ngùkpà, kákà òdòdì, nábhè kádù róngò òyà ídzò ale tí. ⁸Obhó tí, Ìlílà Andítá ò ka kandí dhu katí: «Kàgàwà abhè abádíhí-afí róngò odú, ìnzí abádíhí-nyìkpò ala tí nga, ìnzí abádíhí-bì ràdù ìnga ìrì. Ní abádíhí náarí'ì inè ndí dhu bhèyi tí indo màtí.» ⁹Ádrùngbà kamà Dàwudí ràtina átò:

«Abádíhí tó mähendù àkà ndègèrè ndí abádíhí rò, ndòngò abádíhí òtsí rí àdà tí, ndíní abádíhí awá tí ì, 'àdù fíyò nzérenga tó perè nabà.

¹⁰Abádíhí-nyínga àkà ndùtì, ìnzí rala nga, ndírò abádíhí-adzíkpa àkà ràtdò ì bilínganà^r.»

Pòràsàyéélí náadhò Krístò dhu náabhè ídzinga yà adzì ò ngùkpà ale tò dhu

¹¹Nírò, ma mí dhu ìvù matí: Pòràsàyéélí-pfò dhu wé tí, ràrà àhè abádíhí rí 'àwà dòtsí dhu ò? Inzá akekpa màtí! Pbéù, Pòràsàyéélí òdhò Krístò dhu-okú dò rò, ìnzí ní Pòràsàyéélí náabà ì úgù ònà otu, ndíní ì Pòràsàyéélí ambè tí adhàya ònzí dò. ¹²Ní, dhu apé ì'ì Pòràsàyéélí tó afátá mà abádíhí tó ivívinga mànà náabhè ídzinga yà adzì ò ngùkpà ale tò dhu tí, ní yà Kàgàwà ònzí Pòràsàyéélí rí ògè tó otu nungù atdídò rò, ndí ídzinga náadèya tí mbà ì'ì abho nyú hòsè?

¹³Kòmbí ma mí dhu èno fákù ìnzí ní Pòràsàyéélí tíró. Ima nyú, ima ní ìnzí ní Pòràsàyéélí tó uvitatále. Ní ma mí milè ndí pòkà kasu-okú dò rò. ¹⁴Nírò, ma mí'ì inè mabhè fákà pòrì ò bhà nyú rónzì ngùkpà pòrì ò ale-adhà, ìngó ma maraya tí abádíhí nzínzì ò atdídhená ale mà nígù. ¹⁵Obhó tí, dhu apé ì'ì Kàgàwà òdhò Pòràsàyéélí dhu níbhò ungbòta Kàgàwà mà nzínzì ò yà adzì ò ngùkpà ale mànà dhu tí, ní Kàgàwà à'ù Pòràsàyéélí tdítò dhu tí mbà àdù ì'ì àdhàdhì abádíhí, kákà iwà wé ale bhèyi ì'ì ale, nábhà ìpìrònga tdítò dhu bhèyi?

Pòlò rí òyò òfò ìbho Pòràsàyéélí mà abhúya-nzínzì mànà dò dhu

¹⁶Òbhòlò ka kòbhòlò mēgatì-dòkpa^s nábhè ka kapé perè tí Kàgàwà tò, ní ndí nùbhà gòna nádù ì'ì kàbhà átò. Ndí, Pòràsàyéélí rí'ì àdhàdhì òzò tí Kàgàwà azò mìzèyitunì-kpa bhèyi. Ní, ndí mìzèyitunì-kpa-vé náapè ì'ì kàbhà dhu tí, ní ndí mìzèyitunì-kpa-òpí nádù ì'ì kàbhà átò. ¹⁷Ní, Kàgàwà ú'a ndí mìzèyitunì-kpa-òpí-ròrò, ndàdù nyí, ìnzí ní Pòràsàyéélí, yà ìrì ò arí ìnga mìzèyitunì-kpa-òpí nùpba ndùtsì kòkò ù'á ndí ndù'a mìzèyitunì-kpa-òpí tó ngari ò. Ní kòmbí nyí, ìnzí ní Pòràsàyéélí tíró, nyí nyarí Pòràsàyéélí náabà ídzinga àbà átò, àdhàdhì ìrì ò mìzèyitunì-òpí náarí yà òzò tí Kàgàwà azò mìzèyitunì-kpa-vé ò rò ráhè idha nómuvè átò dhu bhèyi. ¹⁸Nírò, nyí nyàkà nzá nyònzì kákà ù'á Kàgàwà ú'a mìzèyitunì-òpí gàyà. Nyí nyí mbà nyí nyí nyoyò okúna dò rò dhu nà. Obhó tí, ìnzí ní nyí ndí nyí nyarí òbì àbhè ndí mìzèyitunì-vé^t tó, pbéù ká-vé náarí ndí òbì àbhè fákù.

^p11.3 1Ká 19.10,14

^q11.4 1Ká 19.18

^r11.10 Zab 69.23-24

^s11.16 Ɔzt 15.19-21

^t11.18 Mìzèyitunì-kpa-vé tí ka kátina ìrò ní Pòràsàyéélí t'ábhuna-nzínzì.

¹⁹ Nyí nyí'ì inè nyàti ma ní: kòrì mizèyituni-kpa-òpbí ka kù'a, ndíní má, má mabá tí ngari ariya dṣ. ²⁰ Ní, nyí nyèndò obhò dhu. Ka kù'a abádhí, abádhí uvò ì ìnzí ì a'uta tí dhu dhu-okú dṣ rò. Ndirò nyí, nyí nyí'ì inè pòtsó nyí nyèpá nyí ndi itsu rṣ rṣ, a'uta ná nyí nyí'ì dhu-okú dṣ rò. Ní kòmbí, nyí nyáká nzá nyóyó nyí, pbétù nyí nyáká nyàndà nga mbèyi! ²¹ Obhó tí, dhu apé ì'ì inzà Kàgàwà àbhà kòrì itsu-òpbí-ayí, róngò àmbe ḍ'ḍ dṣ dhu tí, ní kàdèya nyèbhà ìngbà dhu bhèyi? ²² Nírò, nyìrè pé nga Kàgàwà bhà ídzinga dṣ, ndirò nyìrè pé nga kàbhà nàwí dṣ átò. Àbadhi ní pbìndà nàwí itè arí kàkà ì núvò ìnzí 'à'ù ndi ale-okú dṣ rò ale. Pbétù, ka nádù ì'ì ídzi ale fùkù, kàbhà ídzinga ḍ nyí nyòkò rò. Ìmbà k'ì'ì ndi dhu bhèyi rò, ní nyí nyè mà kù'aya nyí átò. ²³ Ndirò, Pbàisràyélí na náapè 'ègèrè, 'à'ù Kàgàwà tdítdṣ, ní kà rí inè ndèpá abádhí tdítdṣ, ndètsì yà abádhí ì'ì òyá fíyò ngari ḍ. Obhó tí, Kàgàwà rí'ì inè ndèpá abádhí, ndètsì tdítdṣ. ²⁴ Nyí, ìnzí ní Pbàisràyélí tírò, nyí nyí'ì àdhàdhì írì ḍ mizèyituni-òpbí, yà Kàgàwà é'á ndàdè àpanà, ndètsì yà òzò tí ndi ndazò mizèyituni-kpa rṣ bhèyi, ìnzí ní yà m̀hàngé ḍ rò ka karí kòzò ònà ḍfṣ ḍ. Pbétù, Pbàisràyélí rí'ì àdhàdhì wè ndi òzò tí Kàgàwà azò mizèyituni-kpa bhèyi. Ní dhu rí ìmbà ì'ì odú Kàgàwà tṣ, ndèpá yà è'á ndi ndé'a ndi mizèyituni rṣ rò òpána, ndàdè ètsinà kà-rṣ tdítdṣ.

Kàgàwà rí'ì izu tó afina ná Pbàisràyélí mà ìnzí ní Pbàisràyélí mànà dṣ dhu

²⁵ Àbanínzò, ma mòzè nzá nyòkò ìnzí nyèni yà òrù ḍ ongónà àdi dhu, akye nyí nyozéna nyí atdítdṣ ìnga ǹni ale tí ní. Ndi dhu yà òrù ḍ ongónà àdi ní yàrì: atdítdhenà Pbàisràyélí nóokoya afíya róngò ḍ'ò odú, ràrà àhè yà Kàgàwà únzi ìnzí ní Pbàisràyélí rí ḍgè-otù èngè atdítdṣ dhu ḍ. ²⁶ Nírò ní ndi Ísràyeli tó p̀biri ḍ àbhò ale nágèya àdhàdhì yà ìlílà Andítá ḍ Kàgàwà rṣvona dhu bhèyi, ndàti:

«Èwètaba rí ndi Sàyuni tó p̀biri dṣ.

Kàrì nzére dhu ito Yàkòbhò bhà pbàdzukuru nzínzi ḍ rò.

²⁷ Wòrì ní ndi yà abádhí mànà má mungbòya má ní ungbòta, abádhí tó nzérenga ǹba ma mí abádhí tó ònà kàsùmi ḍu.»

²⁸ Ídzi Mākùrù Pbàisràyélí ḍdhò dhu ka kàndà rò, abádhí ní Kàgàwà rṣ òmvù, ndi dhu ràdè ì'ì m̀gàsè tí fùkù. Pbétù, Kàgàwà avò abádhí fìndà dhu ka kàndà rò, abádhí ní atdítdṣ Kàgàwà ózè àbhúya-okú dṣ rò ale. ²⁹ Obhó tí, Kàgàwà náarí nzí ìndrù tṣ ndi ndàbhè perè àkò ndi ale-fṣ rò. Ndirò, kàrì nzí fìndà ndi ndòvò ale ḍdho. ³⁰ Angyi nyí, ìnzí ní Pbàisràyélí tírò, nyí nyuvò nyí ìnzí nyí'ì Kàgàwà-tsù dhu, pbétù kòmbí, kùbà dhu fùkù Pbàisràyélí úvò ì ìnzí 'ìrì kà-tsù dhu dhu-okú dṣ rò. ³¹ Àdhàdhì abádhí úvò ì kòmbí ìnzí 'ìrì Kàgàwà-tsù dhu dhu nábhè Kàgàwà rí'ì izu tó ale-afí ná dèkú dhu bhèyi, ní k'í'ya inè izu tó afina ná átò abádhí dṣ, abádhí rí 'ègèrè 'ìngò tína ḍ rò. ³² Obhó tí, Kàgàwà àbhè Pbàisràyélí mà ìnzí ní Pbàisràyélí mànà rí'ì ìnzí rí tsènà dhu ìrì ale tí, ndíní ndi ndi'ì tí izu tó afina ná abádhí dṣ kórò.

³³ Àndà pé Kàgàwà bhà ídzinga náarí'ì àdrèngbà tí dhu! Kàrì dhu-ònga òvò tí dhu mà, kàbhà ìnga t'ùnita mànà rí'ì àbhàbhò nyé ròsè! Àdhi pbá ale ndi kàbhà ìrèta àwe ràdè? Àdhi pbá ale ndi kùdhè ndi ndonzi tí dhu ràdè d̀na àlù? ³⁴ Àdhàdhì yà ìlílà Andítá rṣvona dhu bhèyi:

«Àdhi pbá ale ndi Àdrèngbàle Kàgàwà bhà ìrèta ǹni?»

Àdhi pbá ale ndi kà tṣ ràdè sedzà àbhè?»

³⁵ «Àdhi pbá ale ndi dhu nábhè angyi Kàgàwà tṣ,

ndíní kàdè tí ndi dhu-arì ḍ dhu àdu fìndà?» ³⁶ Obhó tí, kórò dhu náaràhè kà-fṣ rò, kórò dhu kàbhòlò ndi, ndirò kórò dhu rí'ì kà tṣ. Ní, kàkà ìlèta ná dhòdhòdhonga ná! Àmìnà.

^u11.27 Ìsa 59.20-21

^v11.34 Ìsa 40.13-14

^w11.35 Yòb 41.3

Kàgàwà bhà kasu ònzi ka kí atdí ale-afí nyá na dhu

12¹ Níró àbanínzó, àdhàdhì Kàgàwà nítè p̀b̀ìndà izu tó ale-afí àlè tó dhu bhèyi, ma mítdè nyí itdè tí, nyũbho ngbòkũ kà tó, rí'í àdhàdhì Kàgàwà tó ka kùbho ipíròrò rí'í izà tó perè bhèyi, kà-nyìkpó ð ìlã, ndirò kà-nyìkpó nòfó perè bhèyi. Wórí ní ndí àdà ì'í obhónánga tó ðfó, yà Àbadhi ùle nyí nyádà ní. ² Nyí nyákà nzá nyònzí nyí àdhàdhì yà kòmbí arí'í adzi ð ale náarí 'ònzí ònã ðfó ð. Pbéù, nyí nyákà nyàbhũ Kàgàwà rùgèrè nyí, ndàbhũ fùkú irèta rònghò owátána tí, ndíní nyí nyani tí Kàgàwà òzè nyònzí dhu. I dhu ní: ídzi dhu tí rí'í dhu mà, Kàgàwà-nyìkpó nòfó dhu mà, ndirò obhónánga tó dhu nyá tí rí'í dhu mà.

³ Àdhàdhì yà Kàgàwà ònzíná idù ídzinga mi'í uvitatále tí dhu-bvu ró, ma máfina nyí ní kóró: atdí ale mà nzínzikũ ð náká nzá ndòzà ndí orú nyá, ròsè yà ndí ndí'í ònã ðfó ðnã. Pbéù, nyí nyákà nyòzè nyí yà nyí nyá nyí nyí'í ònã ðfó ð, ìnzí nyí nyí nyídzi rórò, àdhàdhì yà Kàgàwà ùndò fùkú fùkú a'uta-otù ð perè-bvu ró. ⁴ Atdí ale-ngbò ró, ale-ngbò-ròngá-nzo náarí'í ibí, ndirò í ale-ngbò-ròngá-nzo rí mbá ì'í kóró atdí kasu ná tí. ⁵ Ní ndí dhu bhèyi tí, àlè kí mbá ì'í ibí ró màfí, ní àlè ní atdí ale-ngbò kèlè Krístò màná àlè kúngbò àlè dhu-otù ð. Ndirò àlè'í kóró, àlè kúngbò àlè àlè rí'í atdí ale-ngbò tí, ìngbátí fí ndí ale mà rí'í p̀b̀ìndà ngari ð àdhàdhì atdí ale-ngbò-rònga bhèyi. ⁶ P̀b̀ìndà ídzinga-bvu ró, Kàgàwà íbhò dhèdherò perè-tídò àlè tó. Ní, kàbhà *nabi bhèyi ka kí dhu òvo ìndrú tó dhu tó perè nábà ale, náká ndàrà dhu òvo ró ìndrú tó yà kóró àlè ká'ù obhónánga tó ote-bvu ró. ⁷ Ngũkpà ale dzànã t'ònzita tó perè nábà ale, náká ndònzí ka mbèyi. Ìndrú tó ka kí dhu ùdhè dhu tó perè nábà ale, náká ndùdhe dhu mbèyi ìndrú tó. ⁸ Ngũkpà ale tó ka kí sedza àbhè dhu tó perè nábà ale, náká ndàbhũ sedza mbèyi abádhí tó. Ìndrú tó ka kí perè ùbhò dhu tó perè nábà ale, náká ndùbho ka ìnzí ndí ndòzàna rórò. Ìndrú òdo arí ale, náká ndòdò abádhí mbèyi. Izú tó ale-afí nà ka kí'í ngũkpà ale dó dhu tó perè nábà ale, náká ndònzí ka dhèdhe nà.

Yèsù ná'ù ale àkã 'òkò tí nzínziya ð dhu

⁹ Fùkú àzè náká ndí'í ìmbã ònã utrátá na. Nyí nyákà nyòndrò kóró dhu-tsí kákà nzèrè dhu tí rí'í, nyádè nyàpba ídzi dhu tí rí'í dhu ró. ¹⁰ Nyí nyákà nyòzè nyí nzínzikũ ð àdhàdhì atdí àba bhà ale náarí 'òzè nzínziya ð dhu bhèyi. Nyí nyákà nyí'í wemberè t'ále tí nzínzikũ ð nyí nyí nyí'í dhu ð. ¹¹ Nyí nyákà nyònzí Àdrùngbàle Yèsù bhà kasu atdyúkũ nyá nà, ìmbã itsí na, ndirò nyí nyákà nyònzí ka afíkũ nyá nà. ¹² Nyí nyákà nyòkò dhèdhe ð, yà àlè tó Kàgàwà òkò fíndá làká dhòdhòdhóngã tó ipírònga òdo nyí nyí nyí nyabá tí ró. Nyí nyákà nyòndù dhu-dzi àp̀b̀è ð, nyádè iko pòtsó itsòta ð. ¹³ Nyí nyákà nyònzí Kàgàwà bhà ale dzànã fíyó m̀h̀etè ð, nyádè òwu olo tí rí'í ale àko ró.

Àzè àkã kitè kóró ale tó, ìmbã rí'í òmvù tó màfí dhu

¹⁴ Nyí nyákà nyáso rùkú rávu ale. Nyí nyákà nyáso abádhí, ìnzí ní nyòfũ abádhí òfũ tí. ¹⁵ Nyí nyákà nyònzí dhèdhe atdíkpá kákã dhèdhe ð rí'í ale màná, nyádè òdzi atdíkpá kákã òdzi ródzi ale màná. ¹⁶ Nyí nyákà nyòkò iríta nà nzínzikũ ð. Nyí nyákà nzá nyũbhà ale ídzí ka kí dhu ràtdù afíkũ, pbéù nyí nyákà nyũbhà nyí yorowá ð ka kóko dhu ràtdù ndí afíkũ. Nyí nyákà nzá nyòzè nyí nyí-tírò dhu-ònga t'òvòta nani ale tí.

¹⁷ Nyí nyákà nzá nyádu nzèrè dhu ìndrú tó nzèrè dhu ní. Nyí nyákà nyí'í ídzinga ònzí ka kí kóró ale tó ní ale-afí nà. ¹⁸ Àkákã ní, tikũ ònã ró, nyí nyákà nyònzí obi nyòkò màrùnga ð kóró ale màná. ¹⁹ Odhídù, yà atdíðò ma mózè nyí ró, nyí nyákà nzá nyàtsè rùkú dhu nyí-tírò, pbéù nyí nyákà nyũbhà ngari Kàgàwà bhà nàwí tó rònzi ndí kasu. Obhó tí, ka kándí dhu fílã Andítá ð, kati: «Ìndrú ró dhu ùtse ka kí dhu ní kàsùdu. Ima, Ádrùngbàle Kàgàwà ní ndí ma m̀ts̀yèa rùkú dhu.» ²⁰ Pbéù, àdhàdhì yà fílã Andítá náarùna dhu

bhèyi: «Rànù arí» òmvyú tí ale náapè ì'ì àwù nà, ní nyí nyàkà nyabhù ònyè kà tò. Kápè ì'ì idha-atdyú nà, ní nyí nyàkà nyabhù idha kà ròmvyè. Obhó tí, wò dhu bhèyi nyí nyònzì dhu ràdù ì'ì àdhàdhì kàzù-li nyí nyètrò kà-dò-tsírò dhu bhèyi.»²¹ Nyí nyàkà nzá nyabhù nzére dhu rónzì lèmanù, pbètù nyí nyàkà nyònzì nzére dhu lèmanù ídzinga t'ònzita ní.

Àlità bhà ádròdrò ale àkà kifù dhu

13¹ Ìngbàtí ìli ndí ale mà nákà ndífù idzi nónyè ìndrú dò ádròdrò ale. Obhó tí, ìnzá áhù Kàgàwà bhà rò ádrèngbànga náarí mbá ì'ì. Ndirò, kàkà idzi nónyè ìndrú dò ádròdrò ale náli ní Kàgàwà. ² Nírò, ádrèngbànga tó obi nà arí'ì ale nà rí ndàgò ale ní Kàgàwà àyà dhu nà rí ndàgò ale. Ndirò, ndí dhu bhèyi arí dhu ònzì ale ní iwà Kàgàwà rí anya ìtì dòyá dhu nìdhà dòyà ì tíró ale. ³ Obhó tí, ídzi dhu ònzì arí ale náarí nzí ádròdrò ale-òdò ònzì, pbètù abádhí-òdò ònzì arí ní nzére dhu ònzì arí ale. Nyí nyóze tí wà nyongò àdì ìnzì nyí nyí ádrèngbàle-òdò ònzì rórò? Nírò, nyí nyàkà nyònzì ídzi dhu, ní kà ràdù nyífù. ⁴ Obhó tí, ádròdrò ale rónzina ní Kàgàwà bhà kasu, ndíní nyí nabhù tí nyònzì ídzi dhu. Pbetù, dhu apé ì'ì nzére dhu ònzì nyí nyarí dhu tí, ní nyí nyàkà nyònzì abádhí-òdò. Obhó tí, ìnzì ní kòkórò nga ndí abádhí rí'ì ìndrú tó ì í málipò àbhù ní ádrèngbànga tó obi nà ní. Málipò àbhù abádhí rí nzére dhu ònzì ale tó rò, abádhí rónzina ní Kàgàwà bhà kasu, ndíní kàbhà nàwí nitè tí ì ale tó. ⁵ Ní ndí dhu-okú dò rò, inga nòfò dhu nyú ní kifù ádròdrò ale, ìnzì ní Kàgàwà bhà nàwí-òdò ònzì ka kí dhu-okú dò rò tí, pbètù, ale-afí rí dhu ìtè átò ídzi dhu rari ndí dhu-okú dò rò.

⁶ Ndi dhu-okú dò rò ní ndí, nyí nyarí pàratà ùfò átò. Obhó tí, àlità bhà kasu ònzì arí ádròdrò ale náarónzina ní Kàgàwà bhà kasu. ⁷ Ní, nyí nyàkà nyàbhù ìngbàtí ìli ndí ádrèngbàle bhà obhónánga mà ndí ádrèngbàle tó. Nyí nyàkà nyúfò pàratà yà pàratà àbhù arí káfò ndombè-fò, ndirò nyí nyàkà nyàtsà *tákisì yà tákisi àtsà arí ale-fò. Nyí nyàkà nyífù ifata nà àkà ádrèngbàle, nyàdù ilèta nà àkà-tsí nílè.

Ìndrú rí 'òzè nzínziya ð dhu ní Kàgàwà bhà Úyátá ifù ka kí dhu

⁸ Nyí nyàkà nzá nyí'ì atdí ale bhà wánzá nà màtí. Wánzá tí nyí nyàkà nyí'ì nà ní atdí dhu kèlè. Ndi dhu ní, nyóze nyí nyí nzínzikù ð dhu. Obhó tí, òdhìnà nòze ale nífù wà Úyátá atdí. ⁹ Kàgàwà bhà Úyátá rí dhu òvo, ndàtí: «Dhu àkà nzá nyònzì mènnyòni, dhu àkà nzá nyohò abvo, dhu àkà nzá nyònzì ogbo, ndirò dhu àkà nzá nyili afinú ngàtsi ale-fò rí'ì dhu döz.» Kòkò ì Úyátá mà, kórò ngùkpà-tsí mànà, ní ka kùtsì yarí atdí Úyátá ð: «Nyí nyàkà nyóze òdhìnà àdhàdhì yà ìnyí nyú nyí nyóze nyí nyí-tíró dhu bhèyi.»¹⁰ Òdhìnà nòze ale rí nzí àdè nzére dhu ònzì kà-rò. Nírò, ale t'òdhìnà òze ka kí dhu ní Úyátá ifù ka kí àkàkà dhu bhèyi dhu.

Krístò ríngò ònà idho àkà kòdò tí dhu

¹¹ Nyí nyàkà nyóze nyí nzínzikù ð, nyí nyèni wà yà àlè kí'ì ònà kòmbí kàsùmì nídhuní. Obhó tí, Yèsù Krístò àlè ka'ù ònà kàsùmì ð, àlè kùgù dòtsí ònà kàsùmì ní'ì àdì ndí ndàdì itse ró. Ní kòmbí, kindù wà ndí fkyèrò nyú àlè tí. Nírò, kàní idho ð rò nyí nyí nyíwà ònà fùkù kàsùmì náká wà!¹ Iku-ðnga àli wà ndí, ndirò inga rùbho dhu nínù wà ndí. Àlè kàkà àlè ràwà ìndò tó mètso igi, àlè ràdù ìla ùgye àlè kí ní awàwè ð màtsùmù nùgù. ¹³ Àlè kàkà àlè rí'ì adyíbhengá nga nà àkà ídzi mètso nà, àlè ràdù àlè òdò kàkà dhu-tsí rórò. Í dhu ní: pìrà bhèyi ka kí dhu ònyù dhu, ìwà t'òrita, kórò mènnyòni-tidò t'ònzita, anya t'ònzita, ndirò adha tó ale-afí nà ka kí'ì dhu. ¹⁴ Nyí nyàkà nyúfò yà Yèsù íbhò àlè tó màtsùmù. Ndirò, nyí nyàkà nzá nyèbhà yà ngbòkù rí atdyúya òho dhu ròvò nyí, nyámbe kòze dhu ònzì dò.

¹12.20 Mbà 25.21-22. Kà-tí ní, ngàtsi ní, wò dhu bhèyi nyí nyònzì dhu rùdè ndí ale àbhù nyina rìwà, ràdù ndàgèrè ndùbhà pbìndà nzérga.

²13.9 Uvt 20.13-15,17; Tòr 5.17-19,21

³13.9 Law 19.18

Inzá indrù àkà ndòtdì odhìnà-ànyà ònyè-okú dò rò dhu

14 ¹Nyí nyàkà nyàkò yà ivíví a'uta nà arí'í ale inzá nyí nyàgò nyí nà pbìndà irèta dǒ rǒrò. ²Atdí ǒfǒ ní, atdí ale rí'í inè ndònyè kóró ònyè-tidǒ pbìndà obi nà a'uta-okú dò rò, pbétù ngàtsi ale ràdè ndà'ù ndònyè itò-bí^b kèlè pbìndà ivíví a'uta-okú dò rò. ³Ní, wò ndi kóró ònyè-tidǒ ònyè arí ale nákà nzá ndònzí yà inzí arí iza ná'a ale-itsì. Ndi dhu bhèyi tí, yà inzí arí iza ná'a ale, nákà nzá ndòtdì yà kóró ònyè-tidǒ ònyè arí ale-ànyà, Kàgàwà nákò wà kònyè arí ale átò nǐdhuñí. ⁴Inyi, inyi ní àdhi wò ngàtsi ale bhà kasutále dǒ nyi nyarí anya itdi rò? Kàrí kóró dhu ònyè dhu mà, ndirò inzi kà rí kóró dhu ònyè dhu mà ní kàbhà kasu tó àdrèngbàle-òtè. Ndirò, kàbhà Ádrèngbàle Yèsù rí'í inè obi nà ndidì ka pòtsò pbìndà a'uta ǒ.

⁵Atdídená ale náarí atdídená idho òzè atdíǒ rí'í t̄ya nà ròsè ngàkpà idho dǒnà dhu tí. Pbétù, ngàkpà ale arádè kóró idho òzè rí'í àdhàdhi. Ndi dhu bhèyi ní ndi, ngàtsi ale náarí dhu à'ù àdhàdhi ndi nyé ndi ndirèna nditíró dhu bhèyi. ⁶Afina nitù atdí idho-okú dò rò ale, ní rí dhu ònzi ndi dhu bhèyi ndíni ndi ndifú tí Ádrèngbàle Yèsù. Kóró ònyè-tidǒ ònyè arí ale ní rí dhu ònzi ndi dhu bhèyi, ndíni ndi ndifú tí Ádrèngbàle Yèsù átò. Obhó tí, kà rí òtsò àbhà Kàgàwà tò pbìndà ònyè-okú dò rò. Ndirò, inzi arí kóró ònyè-tidǒ ònyè ale ní rí dhu ònzi ndi dhu bhèyi átò, ndíni ndi ndifú tí Ádrèngbàle Yèsù, ndàdè òtsò àbhà Kàgàwà tò. ⁷Obhó tí, àlè karí mbà ípirònga nà àlè kòzè àlè rí'í kà nà dhu-okú dò rò. Ndirò, àlè karí nzi ève àlè kòzè àlè ràve dhu-okú dò rò. ⁸Kà-ti ní, àlè kapé í'í ípirònga nà, ní àlè kí'í kà nà Ádrèngbàle Yèsù òzè ka dhu-okú dò rò. Ndirò àlè kapé ève, ní àlè kàve Ádrèngbàle Yèsù òzè ka dhu-okú dò rò. Níró, dhu apé í'í àlè kí'í ípirònga nà dhu tí, ndirò ngàtsi ní dhu apé í'í àlè kàve dhu tí, ní àlè'í ní Ádrèngbàle Yèsù bhà ongyéngá. ⁹Obhó tí, Krístò avè ndàdè ndingbè, ndíni ndi ndadi tí Ádrèngbàle tí kàkà àwè ève ale mà, ípirònga nà rí'í ale mànà tò. ¹⁰Pbétù inyi, ádhu nyi nyarí anya òtdì odhìnà dǒ okúna dò rò? Ndirò ádhu inyi, nyi nyarí odhìnà-itsì ònzi okúna dò rò? Obhó tí, àlè'í kóró àlè kikòya Kàgàwà bhà anya t'únòta tó tombi-ònzí. ¹¹Obhó tí, ka kándi dhu ñlǎ Andítá ò kati:

«Ádrèngbàle Kàgàwà ràtina:

«Ìma, ma mf'í inè nyìkpòdu nà. Ní, kóró ale nùukoya otdyàya-dò onzidú, ndirò kóró ale nòovoya dhu kpangba 'àti: ma rari Kàgàwàc.» ¹²Ní ndi dhu bhèyi tí, ingbatí ñi ndi ale mà àlè nzínzi ǒ náaweya ndi ndanzi dhu nditíró Kàgàwà-ònzí.

¹³Níró, àlè kàkà nzá àlè rítdì àlè-ànyà àlèítárdì àlè nzínzi ǒ. Pbétù, kàn nyí nyàkà nyònzí dhu: nyí nyàkà nzá nyàli odhíkú-tsù ètò rádè inzi rùngu Kàgàwà bhà otu dhu abádhí-ònzí, ndirò nyí nyàkà nzá nyònzí abádhí àbhè rádè ròtsu nzérenga ò dhu. ¹⁴Ma màni wà dhu madè dhu à'ù, Ádrèngbàle Yèsù-otù ǒ: Kàgàwà-nyìkpó ǒ ǒtì atdí ònyè-tidǒ mà rari'í mbà. Pbétù, ndi ale apé atdí ònyè-tidǒ mà òzè Kàgàwà-nyìkpó ǒ ǒtì dhu tí, ní ndi ale tò ndi ònyè òtì wà. ¹⁵Dhu apé í'í yà nyi nyónyona ònyè-okú dò rò nyi nyàbhè odhìnà-afí rí'í izu nà dhu tí, ní nyi nyí'í ìmbà àzè tó ale-afí nà. Pbèkè ònyè-okú dò rò nyi nyàkà nzá nyàbhè wò Krístò náavè okúna dò rò ale nyú ritsì pbìndà a'uta ǒ. ¹⁶Níró, idzi dhu tí nyí nyòzè dhu ònzi nyí dhu nákà nzá ndi'í nzère dhu ènd yà inzá Yèsù ná'ù ale ràdè nyí ní okúna dò rò dhu tí. ¹⁷Obhó tí, òrè-akpà ǒ Ádrèngbà kamà Kàgàwà bhà Idzi ní nzi ònyè, ndirò ka ní nzi òmvú. Pbétù ka ní yà Kàgàwà bhà ñlǎ-Alafí arónzina àlè-nyutsi dhu. I dhu ní: kàrí àlè àbhà àlè rǒnzì obhónánga tó dhu, àlè ròkò màrèngà ǒ àlè nzínzi ǒ, ndirò àlè ròkò dhèdhe ǒ. ¹⁸Ní wòrí ǒfǒ ǒ àlè kí Krístò bhà kasu ònzi dhu rí ndi àlè àbhà àlè rǒfǒ Kàgàwà-nyìkpó, ndirò indrù-nyìkpó.

¹⁹Ní ndi dhu-okú dò rò, àlè kàkà àlè rǒnè màrèngà ibhò rádè àlè nzínzi ǒ dhu. Ndirò, àlè kàkà àlè rǒnzì ngàkpà ale òsì rádè fiyó a'uta ǒ dhu. ²⁰Nyi nyàkà nzá nyinza Kàgàwà

^b14.2 Rómà tó kigò ǒ *Kànisa ǒ, ivíví a'uta nà ale náazè 'ònyè itò-bí kèlè, akye í owuna yà iwà Músà bhà t̄yatá isǒ inzi kongò à'ànà iza mà mèngù-nzo tó ka kàbhù perè tí iza mànà ná'à ní.

^c14.11 Ìsa 45.23

rõnzina àlè-nyutsi kasu ònyù-okú dõ rò. Obhó tí, kóró ònyù-tidò rí'í inè konyù, pbètù odhinù àbhù rádù ìnzí rùngu Kàgàwà bhà otu ònyù-tidò ònyù nyí nyí dhu ní nzére dhu. ²¹ Dhu rádù àkà mbèyi nyù nyùbhà ìzà ìnzí nya'á, nyùbhà ònyù ìnzí nyòmù, nyadù àdì ìnzí nyonzi kóró dhu-tsí yà odhinù-tsù ètò rádù ìnzí rùngu Kàgàwà bhà otu. ²² Inyi, nyí nyàkà nyòdò yà pbùkè a'uta àbhù nyozù idzi dhu tí Kàgàwà-ònzí dhu afinù ò. Hirò nõnzí ale ní yà ìnzí arí ànyàna òtdì ndítírò yà afina ùdhè dhu ndì ndònzí rò. ²³ Pbètù, yà afina rùguru ndì ndónyuna ònyù-okú dõ rò ale, nányà Kàgàwà òtdì wà. Obhó tí, kà rí nzí ndì dhu ònzí a'uta nõnzí ka ònà òfì ò. Ndirò, ònzina ka kí kóró dhu-tsí, yà ìnzá ndì nàkò a'uta nà ní nzérenga.

Ìnzá dhu àkà ìndrù rònzi nyìkpóna nõfì ndítírò dhu kèlè dhu

15 ¹ Àlè'í yà obi nà àlè kí'í àlè tó a'uta ò rò, àlè kàkà àlè rònzi kàkà ìmbà rí'í obi nà fíyò a'uta ò ale dzàna fíyò ivívinga ò, ìnzí àlè rònzi àlè-nyìkpò kèlè òfì rí àlèfírò dhu. ² Ìngbàfí fíi ndì ale mà àlè nzínzi ò nàkà ndònzí òdhìnà-nyìkpò òfì rí dhu kà tò ndì ndí idzinga ònzí dhu-otù ò, ndíní ndì dhu adù tí ndì ale òsì pbìndà a'uta ò. ³ Obhó tí, Krístò nyù mà náanzí nzá nyìkpóna òfì rí ndítírò dhu, àdhàdhì yà Ìlìlè Andítá ò ka kandí *Màsiyà dõ dhu bhèyi: «Yà abádhí aránona inyi, Kàgàwà, ní nzére dhu tó itútánga náara ndà'è dùdù^d.» ⁴ Ndirò kóró dhu yà angýí ka kandí Ìlìlè Andítá ò, ní ka kandí ndíní dhu nudhè tí àlè tò. Í Andítá náarí àlè àbhù àlè ròndù dhu-dzi, ndàdè àlè-afí àbhù ròtsi obi, ndíní àlè kabá tí yà Kàgàwà akò fíndá làkà àlè tò dhu. ⁵ Nírò, Kàgàwà, yà dhu-dzi t'òndùta tó obi àbhù arí ìndrù tò ndàdè ale-afí òpè ale, nàkà ndàbhù nyí nyí'í írítà nà nzínzikù ò, Krístò Yèsù bhà òfì nõdyi nyí nyí dhu-otù ò. ⁶ Ndì dhu bhèyi ní ndì, nyí nyàdè Kàgàwà, àlè tó Àdràngbàlè Yèsù Krístò t'ábanà, nílè atdí afíkè na ndirò atdí tüké na.

Krístò ira Pbàyàhúdì mà ìnzí ní Pbàyàhúdì mànà tò dhu

⁷ Nírò, nyí nyàkà nyòngò nyàkò nzínzikù ò àdhàdhì Krístò náakò nyí dhu bhèyi, ndíní Kàgàwà-òvò ilè tí ndì. ⁸ Obhó tí, mà máfina kpangba nyí ní, Krístò ira Pbàyàhúdì tó kasatále bhèyi, ndíní ndì ndàbhù tí yà abádhí t'ábhúna tó Kàgàwà akò làkà rākà, ndì dhu rádù dhu itè Kàgàwà rārì yà èno ndì ndèndù dhu ifù arí ale. ⁹ Kíra átò ndíní ìnzí ní Pbàyàhúdì nílè tí Kàgàwà átò pbìndà izù tó ale-afí-okú dõ rò, àdhàdhì yà Ìlìlè Andítá ò ka kándì ka dhu bhèyi. Í Andítá ràtina:

«Wò dhu-okú dõ rò, mà móngo nyilè ìnzí ní Pbàyàhúdì nzínzi ò,
ndirò mà móngo adyi èyè mífù nyí ní^e.»

¹⁰ Ndirò, Andítá ràtina tótdò:

«Nyí, ìnzí ní Pbàyàhúdì tírò, nyònzí dhèdhe atdíkpá Kàgàwà bhà ale mànàfí!»

¹¹ Ndirò kà ràtina tótdò yà dhu bhèyi:

«Nyí ìnzí ní Pbàyàhúdì, nyilè Àdràngbàlè.

Nyí kóró alé, nyilè kasí!»

¹² Ndirò, nabi Ìsayà ràtina:

«Yèsè bhà mùdzakuru^h nítòya ndì.

Ní, kònyaya idzi ìnzí ní Pbàyàhúdì dõ,

ndirò í ale adèya nyìkpóya ilì kà-rò, ndíní ì nìgú tí'í.»

¹³ Nírò Kàgàwà, yà àlè àbhù arí àlè rùlì àlè-nyìkpò ndì ndónzina dhu rò ale, nàkà ndírà nyí àkàkà dhèdhe ní, ndàdè nyàbhù nyòkò màràngà ò, ka nyí nyá'ù nìdahuní. Ndì

^d15.3 Zàb 69.10

^e15.9 2Sà 22.50; Zàb 18.50

^f15.10 Tòr 32.43

^g15.11 Zàb 117.1

^h15.12 Yèsè bhà mùdzakuru tí ka kánzina írò ale ní Krístò.

ⁱ15.12 Ìsa 11.10

dhu bhèyi ní ndi, nyí nyádù nyìkpókù ùli atdíðò kà rǒnzina fùkù dhu rǒ ìlílà-Alafí bhà ádràngbànga tó obi ní.

Polò rǒte ìnzí ní Pbàyàhúdí nízínzì ð ndí ndǒnzina kasù dǒ dhu

¹⁴ Àbanínzó, nyí nyú nàndà dhu ní, ma m̀ni wà dhu mbèyi nyú, nyí rùlè ùlè tí ídzinga t'ónzita ní, ndirò nyí r̀ni wà obhó dhu tí rí'í dhu mbèyi nyú, ndi dhu ràdè nyàbhè nyàmbe sedzà àbhè dǒ fùkù nízínzìkù ð. ¹⁵ Yàrí bhàr̀wà ð ngùkpà ngari ð, ma m̀ndí dhu fùkù obi nyú nà, ndíni nyí nabhè tí nyirè yà angyi ka kúðhe fùkù dhu. Ma m̀ràrà kǒnzì rǒ ndi dhu bhèyi, ma m̀bàbàrà Kàgàwà bhà ídzinga, ¹⁶ mí'í Yèsù Krístò bhà kasútále tí ìnzí ní Pbàyàhúdí tǒ dhu-okú dǒ rǒ. Ma marí kùhaní tǒ kasù ònzì, m̀nònd Kàgàwà bhà Ídzi M̀k̀r̀r̀, ndíni ma mìtè tí ìnzí ní Pbàyàhúdí Kàgàwà tǒ perè tí. Kàgàwà ràdè ndi perè àkò iwà ìlílà-Alafí ú'ò ka rìlè nyìkpóna ð dhu-okú dǒ rǒ. ¹⁷ Yà Yèsù Krístò m̀nà m̀ múngbò m̀ nìduní, ma m̀f'í inè mìlè ma Kàgàwà tǒ ma m̀nzina kasù-okú dǒ rǒ. ¹⁸ Obhó tí, ma mí nzi momvù misè vurò dhu, inzà ní yà Krístò ónzì otùdu ð dhu kèlè ma m̀vòrò rǒ. Kǒnzì ndi dhu, ndíni ìnzí ní Pbàyàhúdí ǹng̀g̀r̀ tí ì 'ífù Kàgàwà. Ndirò kǒnzì ka yà ndi ndábhè m̀nònd dhu m̀, ndi ndábhè m̀nzì dhu m̀nà-otù ð. ¹⁹ Kǒnzì ka átò yà ndi ndábhè m̀nzì Kàgàwà bhà ìlílà-Alafí bhà ádràngbànga tǒ obi ní ize mà yà inzà apèna 'ònzì angyi ìndr̀-ndíni ð dhu m̀nà tǒ ádràngbànga tǒ obi-otù ð. Ndi dhu bhèyi ní ndi, ma m̀nònd Krístò bhà Ídzi M̀k̀r̀r̀ kóró ngari ònà, rǒpè ndi Yèrùsàlemà tǒ kígò ð rǒ, r̀ràrà àhè Ìlirikòl' tǒ mùlengù ð. ²⁰ Ndirò, atdí ma mí'í nà irèta ní'í m̀nònd Krístò bhà Ídzi M̀k̀r̀r̀ yà inzà ndi m̀k̀r̀r̀ apèna ndiri òyá kóró ngari ònà. Ma mazè m̀nzì ka ndi dhu bhèyi, ìnzì ma m̀nònd tí Ídzi M̀k̀r̀r̀ yà iwà ngàtsi ale náapè ndèndò ka òyá ngari ð, ²¹ àdhàdhì yà ìlílà Andítá ð ka kàndi ka dhu bhèyi. Í Andítá rí dhu òvò *M̀siyà-okú dǒ rǒ 'àti:

«Kàkà inzà ka kapèna kabhà m̀k̀r̀r̀ òvò f̀yò ale, náalaya ka.

Kàkà inzà ka kapèna kàwè f̀yò ale ní ì kàd̀yà d̀yà àhèk.»

Polò rǒte Yèrùsàlemà m̀, Romà m̀, Spàniyà m̀nà ð ndi ndàrà ní abhi dǒ dhu

²² Ídzi M̀k̀r̀r̀ ònò ma mí yà inzà apèna k̀ri ale tǒ dhu ní ndi tsèdu nùtò ibi-g̀na nyú ìnzí marà àhè àwù f̀r̀àrv̀v̀. ²³ Obhó tí ibi ato nyú ð, ma m̀f'í dhu-atdyú nà atdíðò marà nyàndà. Ní kòmbí, ma mí mbà ma m̀nzina tdíðò yàrí mùlengù ð kasù nà. ²⁴ Ní Spàniyà tǒ p̀biri ð ma m̀ràrà rǒ ma m̀da f̀r̀àrv̀v̀nà ònà kàsùmì ð, ma m̀ni wà dhu ma r̀r̀r̀ ngbòkù àlè àlè. Ndirò, iwà ìdhèdu ìka ndi yà atdíkpá àlè kòkò nyí m̀nà ìdò kàsùmì tí dhu-dzidò rǒrò, ma mòzè nyònzì dzèndàdu ànyì ma m̀ràrà ní pbàkà abhi ð. ²⁵ P̀bètù kòmbí, ma mí pé àrà mùdzè nà angyi Yèrùsàlemà tǒ kígò ð rí'í Kàgàwà bhà ale tǒ. ²⁶ Obhó tí, dhu ófò M̀k̀d̀d̀niyà m̀ Àkayà' m̀nà tǒ p̀biri ð Kàgàwà bhà ale-nyìkpó, r̀ndu malì-tsù, ndíni ì onzi tí Yèrùsàlemà tǒ kígò ð rí'í ale nízínzì ð rí'í nàk̀tále dzèndà ní. ²⁷ Obhó tí, abádhí ònzì ndi dhu ì nyú ì òzè ka dhu bhèyi. P̀bètù dhu àkàrà wà atdíðò abádhí r̀nzì ì nàk̀ tǒ Pbàyàhúdí dzèndà. Obhó tí, dhu apé ì'í ì ìnzí ní Pbàyàhúdí nàbà wà Pbàyàhúdí tǒ Kàgàwà udhè ale-afí tǒ asota átò dhu tí, ní dhu àkàrà wà ì ìnzí ní Pbàyàhúdí r̀wòwò Pbàyàhúdí dzèndà ònzì rǒ átò f̀yá rí'í dhu-tsí ní. ²⁸ Ní, ndi kasù òto ma mí, madè wò ndi tsèna ka k̀ndu malì àbhè abádhí-fò kóró ale-ònzì rǒ rǒ, ma m̀da f̀r̀àrv̀v̀nà yà Spàniyà tǒ p̀biri ð ma m̀ràrà ní pbàkà abhi ð. ²⁹ Ima nyú ma m̀ni wà dhu, f̀r̀àrv̀v̀ ma m̀ràrà àhè ònà kàsùmì ð, ma r̀ràrà àbhò asota nyú nà fùkù Krístò inà rǒ.

³⁰ Àbanínzó, ma mìtè nyí itdè tí àlè tǒ Ádràngbàlè Yèsù Krístò-okú dǒ rǒ, ndirò yà Kàgàwà bhà ìlílà-Alafí náaríbhona àlè r̀zè àlè ní àzè-okú dǒ rǒ, k̀ng̀bò àlè atdíkpá ìtsòta ð, àlè r̀tsò àlè atdíðò Kàgàwà rǒ dùdú. ³¹ Nyìtsò nyí dùdú, ndíni ìnzí nzèrè dhu náabá tí ima kàkà Yùdèyà tǒ p̀biri ð arí'í inzà Yèsù ná'ù ale inà rǒ. Ndirò nyìtsò nyí dùdú, ndíni

^{15.19} Ìlirikòl' ní'í M̀k̀d̀d̀niyà tǒ p̀biri tí ì'í kyèròkyèrò atdí mùlengù.

^{15.21} Ìsa 52.15

^{15.26} P̀bàròmá tǒ ndi ndí bhàr̀wà àndí ònà kàsùmì ð, Polò ì'í Kòritò tǒ kígò ð Àkayà tǒ p̀biri ð.

Kàgàwà bhà ale náakò tí yà ma mára nà Yèrùsàlemà tó kígò ò m̀d̀z̀nà mbèyi. ³² Ndirò ndi dhu bhèyi Kàgàwà òzè ka rì'í nì, ma mírà àhù àhù bvàkù dhèdhe ð, madè maso ake nzínzikù ð. ³³ Nírò Kàgàwà, yà màr̀ngà ìbho arí àlè tò ale, náká ndi'í atdíkpá nyí màna kórò. Àmìnà!

Pòlò rí Romà tó kígò ð arí'í Kàgàwà bhà ale nóvi dhu

16 ¹ Ma mòzè mitè a'uta ð àlè t'awènà, Fòyibè fùkù. Íyàdhiyà arí kasu dzènà ònzi Kèkùreyà tó kígò ð *kànisa ð. ² Ní fùr̀bvà kà r̀rà àhù r̀ò, nyí nyàkà nyàkò íyàdhiyà àlè tó Ádr̀ngbàlè-òvò r̀ò, àdhàdhi Kàgàwà bhà ale àkàna ì r̀ònzì ka dhu bhèyi. Nyí nyàkà nyònzì kà dzènà kà rí atdyúna òho fùkù kórò dhu nì. Obhó tí, íyàdhiyà ònzì àbhò ale nyú dzènà. Ndirò kònzì dzènàdu nyú mà átò.

³ Òvi nyòvi Pèr̀sìl̀à mà p̀b̀indà kpatsibhàlè Àkìl̀à nàm. Abádhí ní yà atdíkpá mã marí Yèsù Krístò bhà kasu ònzi màna ale. ⁴ Abádhí átsù mbèmbè 'àve pbàkà ípir̀ngà àpà ì í 'ìg̀ù r̀ò. Ní ma màdu òtsò abádhí tò. Ndirò, ìnzì ní ima kèlè ndi atdíró ma màdu òtsò abádhí tò, pbètè ìnzì ní Pbàyàhúdí tó p̀b̀irì ð kórò kànísà nádu òtsò átò abádhí tò. ⁵ Òvi nyòvi yà abádhí mà t'ídzá arí 'ùndù kànisa átò. Òvi nyòvi yà atdíðò mà mòzè Pàyinàtò. Abádhí ní ndi wemberè tí Krístò na'u Àziyà tó p̀b̀irì ð bhà nzinzi ð ale. ⁶ Òvi nyòvi Màriyà yà atdíðò aràna afina ìtu r̀ò fùkù dhu nì ale. ⁷ Òvi nyòvi Àndèr̀ènikò mà Yùniyà nà. Abádhí ní faká p̀b̀irì ð bhà, yà atdíkpá ka kusò mã màna imbi ð. Abádhí ní *uvitatálè yà atdíðò ka kárí ìfina, ndirò abádhí ní angyinà r̀ò Krístò ná'ù r̀údú ale.

⁸ Òvi nyòvi Àp̀uliyatò, yà atdíðò mà mòzè Ádr̀ngbàlè-nyùtsi ale. ⁹ Òvi nyòvi Ràbanù, Krístò bhà kasu ònzi mã marí nà odhikà. Ndirò, òvi nyòvi Sitaki, yà atdíðò mà mòzè ale. ¹⁰ Òvi nyòvi Àpelè, yà Krístò-nyùtsi p̀b̀indà a'uta tó obhònga nitè kpangba ale. Òvi nyòvi Àrístòbulò bhà ídzá arí ale. ¹¹ Òvi nyòvi Yèr̀ediyo, faká p̀b̀irì ð ale. Òvi nyòvi Ádr̀ngbàlè Yèsù ná'ù ale, kàkà Nàrkisò bhà ídzá aròko. ¹² Òvi nyòvi Tirífena mà Tirífòsà màna, yà atdíðò Ádr̀ngbàlè bhà dhu arí afiya àtdù vèbhàlè. Òvi nyòvi yà atdíðò mà mòzè Persì átò, yà atdíðò Ádr̀ngbàlè bhà dhu arí afina àtdù tsibhàlè. ¹³ Òvi nyòvi Rufù, yà Ádr̀ngbàlè òpì f̀ndà ale. Ndirò òvi nyòvi kà-tsàna yà ma maròz̀na átò íyàdu bhèyi ale. ¹⁴ Òvi nyòvi Àsikritò mà, Fùlegò mà, Hérmè mà, Pàtròbà mà, Érmà mà, yà atdíkpá abádhí arí'í màna odhiyà màna. ¹⁵ Òvi nyòvi Filòlògò mà Yùliyà nà, nyàdè Nèrewù mà òvi awènà màna. Ndirò òvi nyòvi Òlipà mà yà ì arí'í màna atdíkpá Kàgàwà bhà kórò ale màna. ¹⁶ Òvi nyòvi nyí mbèyi nzínzikù ð, nyàtsè nyí àdhàdhi odhi arònzina dhu bhèyi. Krístò bhà kànísà kórò nóvi nyí.

Kà ríku dònà r̀ò nì, Pòlò rí sedzà àbhù Romà ð pbàkrístò tò dhu

¹⁷ Àbanínzò, ma mitè nyí itdè tí, nyàndà nga mbèyi kàkà ìndr̀ù-ònga àpà arí 'èndò ale nà. I ale ní kàkà ngàkpá ale àbhù rádè r̀ùvò ídzi otu ð r̀ò, 'àdè àmbe yà fùkù ka kúidhe dhu àgò d̀ò ale. Ní nyí nyàkà nyùtù nyí, nyòkò itse abádhí r̀ò r̀ò. ¹⁸ Obhó tí, ì dhu bhèyi ale-tidò náarí kàsùna ònzi ní nzí àlè tó Ádr̀ngbàlè Krístò, pbètè abádhí arí kàsùna ònzi dhu nì òya kèlè. Ndirò, abádhí aràdù kàkà ìsìsò afiya nà ale nùtra òvòvù ndirò ùtrátà tó òtèya nì. ¹⁹ Nyí nàndà dhu nì, kórò ale ùni wà ìngbà dhu bhèyi màtì nyí nyarí Ádr̀ngbàlè ìfè dhu. Ní ndi dhu-okú d̀ò r̀ò, idhèdu ìka ndi atdíðò okúkù d̀ò r̀ò. P̀b̀ètù, mà mòzè nyí'í dhu-ònga t'òvòtatálè tí ídzinga t'ònzita-otù ð. Ndirò nyí nyàkà nyòkò ìlilá ale tí, nyíndà nyí nzère dhu r̀ò r̀ò. ²⁰ Ndi dhu bhèyi nyí nyònzì dhu r̀ò, Kàgàwà, yà màr̀ngà ìbho arí ale, rí p̀f̀m̀v̀o Sitani-òbì ìto, ndàbhù nyòbè dònà p̀f̀k̀ù-tsìtsìr̀ò inzà òtrò idho ð.

Àlè tó Ádr̀ngbàlè Yèsù Krístò bhà ídzinga náká ndi'í atdíkpá nyí màna!

²¹ Tìmd̀tewù, kasu tó odhiu nóvi nyí'í. Ndirò faká p̀b̀irì ð bhà: Lùkiyò, Yàsonà, Sòsipàtrò màna nóvi nyí átò.

^m16.3 Kas 18.1-3

²² Yàí bhàrwà Pɔlò ávi rándí fúkà ní íma, Tèrtiyò. Ní ma mòvì nyí yà àlě núngbò Ádrèngbàle-ɔvò rě.

²³ Gáyò, yà íma, Pɔlò nakò pbi idzá ndírò yà kànìsà ɔ kóró ale nákɔ arí ròngò 'ùndu pbi idzá ale, nóvì nyí'í. Àlě t'adòná Kwartò mà, Ràstò yà kígò ɔ malì òdo arí ale màná nóvì nyí.

[²⁴ Àlě tó Ádrèngbàle Yèsù Krístò bhà ídzìngà náká ndí'í nyí nà kóró. Àmìnà.]

Atdírò tí Kàgàwà àkă ilèta nà dhu

²⁵ Kàgàwà àkă ilèta nà! Àbadhi rí'í inè ɔbi nà ndàbhu nyí nyíkò pòtsó a'uta ɔ yà ma maróvona indrù tò Yèsù Krístò bhà Ídzi Màkèrè-otù ɔ. Ndi Màkèrè-otù ɔ, Kàgàwà ábhè kèni yà màhàngú ɔ rò okónà órù ò dhu. ²⁶ Ní kòmbí, àdhàdhì Àbadhi, yà dhòdhódhóngà nà arádi ale nnyá dhu bhèyi, mà móvò yà pbànábí andí Krístò-okú dò rò dhu, ndíní kóró pbirì ɔ ale náa'u tí ka, 'àdè kifè.

²⁷ Nírò Kàgàwà, yà atdírò tí arí'í dhu-ɔnga t'òvòtatále tí ale, náká ilèta nà dhòdhódhóngà Yèsù Krístò-otù ɔ kǎnzì dhu-okú dò rò! Àmìnà.